

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Amandscollege 3 te KORTRIJK

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	126052-126045-123711-123703
Instellingsnummer	123711
Instelling	Sint-Amandscollege 3
Directeur	Luc HENDRICKX
Adres	Diksmuidekaai 6 - 8500 KORTRIJK
Telefoon	056-36.12.11
Fax	056-36.12.98
E-mail	secretariaat@sintamandscollege.be
Website	http://www.sintamandscollege.be
Bestuur van de instelling	VZW De Pleinschool & Sint-Amandscollege
Adres	Diksmuidekaai 6 - 8500 KORTRIJK
Scholengemeenschap	SGKSO Groeninge
Adres	Doorniksesteenweg 157 - 8500 KORTRIJK
CLB	Vrij CLB Groeninge
Adres	Kasteelstraat 27 - 8500 KORTRIJK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	van 05 tot 09-11; 20, 21 en 23 -11-2012; van 26 tot 30-11-2012; van 08 tot 11-01-201 en 18-01-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	18-01-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	08-03-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Erik Van Nieuwenhuyze
Teamleden	Henri Christiaen Marina Droessaert Marjan Meulewaeter Roger Van den Borre
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 ADMINISTRATIEVE OPSPLITSING VAN HET PEDAGOGISCH GEHEEL.....	5
2 SAMENVATTING	6
3 DOORLICHTINGSFOCUS.....	8
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
4.1.1.1 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)	9
4.1.1.2 Aardrijkskunde in de tweede graad aso (leerplan D/2010/7841/071, D/2012/7841/002)	13
4.1.1.3 Economie in de tweede graad aso Economie (leerplan D/2006/0279/050).....	16
4.1.1.4 Fysica in de tweede graad aso Wetenschappen (leerplan 2006/0279/056)	18
4.1.1.5 Maatschappelijke vorming in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2011/7841/019)	22
4.1.1.6 Maatschappelijke vorming in de tweede graad bso Kantoor (leerplan D/2004/0279/059, D/2012/7841/011)	23
4.1.1.7 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)	24
4.1.1.8 Natuurwetenschappen in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2010/7841/003)	29
4.1.1.9 Nederlands in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/016)	31
4.1.1.10 Nederlands in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2010/7841/019)	35
4.1.1.11 Nederlands in de tweede graad bso Kantoor (leerplan D/2006/0279/025)	36
4.1.1.12 Socio-economische initiatie in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)	36
4.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	38
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	38
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	39
5.1 Professionalisering	39
5.1.1 Deskundigheidsbevordering	39
5.2 Welzijn.....	40
5.3 Begeleiding.....	40
5.3.1 Leerbegeleiding	40
5.4 Evaluatie.....	41
5.4.1 Evaluatiepraktijk	41
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	43
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	45
7.1 Wat doet de school goed?.....	45
7.2 Wat kan de school verbeteren?	45
7.3 Wat moet de school verbeteren?.....	45
8 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	46
8.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	46
8.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	46
8.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg	47

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE OPSPLITSING VAN HET PEDAGOGISCH GEHEEL

Het Sint-Amandscollege Kortrijk-Harelbeke richt vanuit een gezamenlijk beleid secundair onderwijs in op vier campussen. Elke campus heeft een zekere pedagogische eigenheid. In het doorlichtingsverslag zal de lezer die pedagogische eigenheid per campus moeilijk terugvinden. Dit komt door de wijze waarop het schoolbestuur haar school administratief heeft georganiseerd. Die organisatie komt niet overeen met de werkelijke, fysieke situatie zoals die door de leerlingen, leerkrachten en ouders dagelijks wordt ervaren. Het is immers een virtueel administratieve opsplitsing over 4 instellingsnummers met het oog op het creëren van een grotere omkadering. De onderwijsinspectie kan – om juridische redenen - enkel verslag uitbrengen volgens de administratieve ordening. Hierdoor is het voor de lezer moeilijk om de informatie per campus te herkennen.

Om de lezer toch zoveel mogelijk te ondersteunen is de verslaglegging op volgende wijze opgevat. In alle verslagen vindt de lezer onderdelen die slaan op het volledige onderwijsaanbod: een samenvatting (2), een verslag over het respecteren van de regelgeving (4.1.2 en 4.2), een verslag over de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking (5), een verslag over het algemeen beleid (6) en de sterke en zwakke punten van de school (7.1 en 7.2).

In de andere hoofdstukken vindt de lezer een deel van de informatie die slaat op de administratieve ordening. Hier gaat het over de doorlichtingsfocus (3), het onderzoek van de onderwijsdoelstellingen in de vakken (4.1.1), de punten die de school moet verbeteren (7.3) en het juridische advies (8). Waar mogelijk heeft de onderwijsinspectie verwijzingen ingelast naar de verschillende campussen.

Om een volledig beeld te krijgen van het aanbod is het noodzakelijk om alle verslagen van de 4 administratieve scholen door te nemen. Dit zijn Sint-Amandscollege A1 (126052, SAC A1), Sint-Amandscollege A2 (126045, SAC A2), Sint-Amandscollege 3 (123711, SAC 3), Sint-Amandscollege 4 (123703, SAC 4).

Om een volledig beeld te krijgen over een campus is het nodig om 2 of meer verslagen door te nemen:

- Collegewijk : SAC A1, SAC A2, SAC3, SAC 4
- Diksmuidekaai: SAC A1, SAC A2, SAC 3
- H.Hart: SAC 3 , SAC 4
- Zuid: SAC A1, SAC A2, SAC 3, SAC 4.

2 SAMENVATTING

Het huidige Sint-Amandscollege Kortrijk-Harelbeke bevindt zich sedert een tiental jaren in een onvoltooid traject van herstructureringen en toenemende samenwerking tussen een aantal Kortrijkse scholen van het vrij onderwijs. De doorlichting vindt plaats tijdens de aanloop naar de volgende stap waarbij de scholen van het Sint-Amandscollege samen met deze van de Pleinscholen vanaf september 2013 onderwijs aanbieden onder de nieuwe naam Guldensporencollege. Dit gaat gepaard met wijzigingen in de vestigingsplaatsen en de uitvoering van een masterplan voor nieuwe infrastructuur.

Het erkenningsonderzoek geeft een wisselend beeld van de leerplanrealisatie in de geselecteerde vakken en structuuronderdelen. De eerste graad A-stroom is op alle campussen aanwezig. Voor Nederlands en aardrijkskunde is de leerplanrealisatie onvoldoende. Voor natuurwetenschappen zijn er verschillen per campus. Het onderzoekend leren is op campus H. Hart een voorbeeld van goede praktijk. In de basisoptie Moderne wetenschappen voldoet de leerplanrealisatie voor socio-economische initiatie. De eerste graad B-stroom en het bso worden aangeboden op campus H. Hart. In de B-stroom worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate nagestreefd voor natuurwetenschappen en maatschappelijke vorming, maar niet voor Nederlands. In de tweede graad bso voldoet de leerplanrealisatie voor Nederlands en PAV, maar niet voor maatschappelijke vorming. De studierichtingen uit de tweede graad aso zijn aanwezig op de campussen Collegewijk, Diksmuidekaai en Zuid. De leerplanrealisatie voor economie voldoet. Het onderzoekend leren in het vak fysica is een voorbeeld van goede praktijk op campus Zuid, maar het globaal oordeel is onvoldoende, net als voor aardrijkskunde. De derde graad aso wordt enkel op campus Diksmuidekaai aangeboden. De leerplanrealisatie voor economie voldoet, deze voor aardrijkskunde slechts in een gedeelte van de studierichtingen. In de studierichtingen waarin Engels, Frans, fysica en natuurwetenschappen werden onderzocht, voldoet de leerplanrealisatie niet. In het tso werd aardrijkskunde in de tweede graad doorgelicht. Zowel op campus Diksmuidekaai als op campus H. Hart is het resultaat onvoldoende. Dat is ook het geval voor Duits in de derde graad tso Secretariaat-talen op campus Diksmuidekaai.

De resultaten van het erkenningsonderzoek leiden tot een beperkt gunstig advies voor de structuuronderdelen met onvoldoende leerplanrealisatie. De oorzaak van de ontoereikende realisatie van de eindtermen is vaak een gebrek aan leerplangerichtheid. In de plaats van het leerplan wordt veeleer het leerboek als leidraad gehanteerd zonder aandacht voor het gebruik ervan in functie van de te realiseren achterliggende leerplandoelstellingen. Ook een gebrek aan planmatig werken geeft aanleiding tot hiaten of tot een onevenwichtig aanbod van de leerplandoelstellingen. Deze tekorten doen zich ook voor in de leerlingenevaluatie die daardoor niet representatief is voor het geheel van het leerplan. In enkele gevallen is de uitrusting ontoereikend om de leerplandoelstellingen te realiseren. Daar waar de aandacht voor leerplangerichtheid en uitrusting meer aanwezig is, voldoet de leerplanrealisatie in meer vakken en studierichtingen. Dit is in hogere mate het geval op de campussen H. Hart en Zuid.

Het directieteam besteedde de voorbije jaren vooral aandacht en tijd aan de herstructureringen van het Kortrijkse secundair onderwijs. De ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs heeft daarbij achterstand opgelopen. Er is wel een campusoverstijgende visie op nascholing en vakgroepwerking, maar de omzetting ervan naar de praktijk wordt weinig planmatig aangepakt en/of bewaakt. Vooral op Diksmuidekaai en Collegewijk behoort dit nog weinig tot de campuscultuur. Nieuwe ontwikkelingen in de leerplannen dringen met verschillende snelheden in de klas door, afhankelijk van campus, vakgroep en individu. De aanwezige deskundigheid wordt zelden gebruikt om de rest van het team te inspireren. De scholen voldoen ook niet aan de regelgeving m.b.t. het nascholingsplan.

De evaluatiepraktijk steunt niet op een gezamenlijke visie. In de praktijk zijn er grote kwaliteitsverschillen, enerzijds als gevolg van de doelgerichtheid bij de leerplanrealisatie, anderzijds door gebrek aan aandacht voor de voorwaarden waaraan betrouwbare evaluatie moet voldoen. De directie kan de leerlingenevaluatie nog veel meer aansturen door professionalisering en intern overleg.

Op alle campussen werkt men aan een veilig leer- en leefklimaat. De maatregelen voor leerlingen met leerstoornissen worden goed opgevolgd. In de eerste graad is er voldoende aandacht voor 'Leren leren', ingebed in de meeste lessen. Elke campus neemt initiatieven om leerlingen met tegenvallende resultaten te remediëren. Hoewel de leerbegeleiding in een aantal vakken kwaliteitsvol gebeurt, is er nog geen cultuur om deze schoolbreed in alle vakken af te stemmen op de verwachtingen van de leerplannen en bij te sturen op basis van de behaalde resultaten.

Er is aandacht voor de resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs, maar er is te weinig systematische kwaliteitszorg. De scholen hebben 3 grote werkpunten: de kwaliteit van de onderwijskundige kernprocessen bewaken, de uitrusting optimaliseren en op alle niveaus meer reflecteren over het doelgericht handelen.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, Nederlands	
Graad 1 B	maatschappelijke vorming, natuurwetenschappen, Nederlands	
Graad 1 Handel	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, Nederlands	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	maatschappelijke vorming, natuurwetenschappen, Nederlands	
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, Nederlands	socio-economische initiatie
Graad 2 ASO Economie	aardrijkskunde	economie
Graad 2 ASO Wetenschappen	aardrijkskunde, fysica	fysica
Graad 2 BSO Kantoor	maatschappelijke vorming, Nederlands	

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)

Voldoet niet

SAC 3 biedt klassen in de eerste graad A-stroom aan op de campussen Diksmuidekaai en Zuid. Op campus Diksmuidekaai is het vaklokaal niet voorzien van internettoegang. De leerplanrealisatie vertoont op beide campussen hiaten en de evaluatie is onvoldoende leerplangericht.

Campus Diksmuidekaai

Onderwijsaanbod In het eerste leerjaar sluit de realisatie goed aan bij de eigen leefomgeving. De volledigheid van de leerplanrealisatie varieert evenwel naargelang van de klasgroep. Veelal wordt voldoende planmatig gewerkt en komen nagenoeg alle leerplandoelen aan bod, inclusief de terreinwaarnemingen. Soms wordt er weinig planmatig gewerkt, waardoor de leerplandoelstellingen van 'Bebouwing en bevolking' niet worden behandeld. Ook in het tweede leerjaar spoort de voortgang niet met de suggesties uit het leerplan, waardoor de leerplandoelstellingen uit 'Landbouwlandschappen' en vooral 'Industrielandschappen' met minder diepgang of slechts gedeeltelijk worden behandeld. De realisatie van de leerplandoelstellingen m.b.t. relaties tussen landschappen wordt niet bewust bewaakt, slechts enkele aspecten komen in de marge aan bod. Er is in de meeste klasgroepen aandacht voor actualiteit.

Uitrusting Alle lessen vinden plaats in een goed uitgerust en aangekleed vaklokaal dat voorzien is van ICT-uitrusting, maar niet over internettoegang beschikt. De aanwezige leermiddelen worden doelgericht aangewend in functie van het bereiken van de leerplandoelstellingen. De talrijke mogelijkheden die het vak biedt om een bijdrage te leveren aan het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT worden niet benut. De mogelijkheden om een geschikte computerklas te reserveren zijn erg beperkt, er wordt geen gebruik van gemaakt.

Evaluatiepraktijk De opdrachten en vragen zijn duidelijk geformuleerd en voorzien van een puntenverdeling. Op basis van atlas en bijkomend bronnenmateriaal worden de vaardigheden geëvalueerd. De representativiteit is niet optimaal wegens het onevenwicht in het aanbod. Bij grotere hiaten komt de validiteit daardoor in het gedrang.

Leerbegeleiding De leerlingen beschikken in het eerste leerjaar over een goed uitgewerkte cursus die afgestemd is op de eigen omgeving. In het tweede leerjaar gebruikt men een leerwerkboek. Via onderwijsleergesprekken en korte opdrachten wordt het leerproces doorlopen. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt en kunnen rekenen op feedback na toetsen en examens.

Deskundigheidsbevordering	De vakgroepwerking is campusoverstijgend, maar blijft veeleer beperkt tot praktische afspraken en het uitwisselen van informatie over leermiddelen en nascholingen. De aanwezigheidsgraad van de vaktitularissen is wisselend. Op het elektronisch platform verzamelt de vakgroep vakgebonden informatie. Men werkt echter nog weinig als een lokale werken leergemeenschap die op basis van leerplanstudie reflecteert over les- en evaluatiepraktijk. De deelname aan nascholingen is sterk leraarafankelijk.
Campus Zuid	
Onderwijsaanbod	In het eerste leerjaar sluit de realisatie goed aan bij de eigen leefomgeving, ondersteund door terreinwaarnemingen. De thema's worden goed gespreid over het schooljaar en nagenoeg alle leerplandoelstellingen worden doelgericht behandeld. Er is voldoende aandacht voor actualiteit. In het tweede leerjaar is het aanbod onvolledig. Door een gebrek aan planmatig en leerplangericht werken, komt 'Industrielandschappen' niet aan bod en worden de themaoverschrijdende doelstellingen m.b.t. relaties tussen landschappen en actualiteit niet bereikt
Uitrusting	De lessen vinden plaats in een vaklokaal dat voorzien is van ICT-uitrusting met internettoegang. Er ontbreken duidelijke wandkaarten van de wereld en België, maar het overige didactisch materiaal is aanwezig. De mogelijkheden om een geschikte computerklas te reserveren zijn beperkt, er wordt geen gebruik van gemaakt.
Evaluatiepraktijk	De opdrachten en vragen zijn duidelijk geformuleerd en voorzien van de puntenverdeling. In het eerste leerjaar gaat de evaluatie uit van de leerplandoelstellingen. Op basis van atlas en bijkomend bronnenmateriaal worden de vaardigheden geëvalueerd. Ook in het tweede leerjaar krijgen vaardigheden aandacht. De examens bevatten evenwel een aantal vragen waarbij het resultaat van opzoekwerk dat in het werkboek genoteerd werd, dient gereproduceerd te worden zonder dat de leerlingen over het bronnenmateriaal beschikken. Dit verlaagt de representativiteit en het niveau van de evaluatie.
Leerbegeleiding	De leerlingen beschikken in het eerste leerjaar over een goed uitgewerkte cursus die afgestemd is op de eigen omgeving. Door middel van een onderwijsleergesprek wordt leerplangericht gewerkt. In het tweede leerjaar wordt gesteund op het leerwerkboek, maar is de benadering minder doelgericht, waardoor de beoogde realisatie niet bereikt wordt. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt en kunnen rekenen op feedback na toetsen en examens.
Deskundigheidsbevordering	De vakgroepwerking is campusoverstijgend maar blijft veeleer beperkt tot praktische afspraken en het uitwisselen van informatie over leermiddelen en nascholingen. De aanwezigheidsgraad van de vaktitularissen is wisselend. Op het elektronisch platform verzamelt de vakgroep vakgebonden informatie. Men werkt echter nog weinig als een lokale werken leergemeenschap die op basis van leerplanstudie reflecteert over les- en evaluatiepraktijk. De deelname aan nascholingen is sterk leraarafankelijk.

Onderwijsaanbod

In het eerste leerjaar sluit de realisatie goed aan bij de eigen leefomgeving en wordt ze gedeeltelijk ondersteund door terreinwaarnemingen. De leerplandoelstellingen worden met wisselende diepgang behandeld, waardoor enkele onevenwichten ontstaan. Zo wordt aan 'Klimaat en vegetatie' veel extra lestijd besteed voor het behandelen van verdieping, waardoor nadien te weinig lestijd beschikbaar blijft om de basisdoelstellingen van 'Bebouwing en bevolking' te bereiken. Ook in het tweede leerjaar is de tijdsbesteding aan de thema's niet optimaal. Daardoor wordt 'Industrielandschappen' summier behandeld. Een havenbezoek ondersteunt de realisatie. Zowel de themagebonden als de themaoverschrijdende leerplandoelstellingen met betrekking tot relaties tussen landschappen worden minder doelgericht ingevuld. In de beide leerjaren ontbreekt het aan documenten die de aandacht voor actualiteit en het situeren ervan op passende kaarten aantonen.

Uitrusting

De lessen vinden plaats in gewone klaslokalen, voorzien van ICT-uitrusting met internettoegang. De minimale materiële vereisten ontbreken gedeeltelijk, de school beschikt o.a. niet over de vereiste wandkaarten. Het ontbreken van wandkaarten die permanent ter beschikking zijn, verhindert het situeren van plaatsen - ook op onverwachte momenten - en de opbouw van de referentiekaarten en het wereldbeeld. Door de afwezigheid van een vaklokaal zijn het gebruikscomfort en een doelgericht inzetten van de leermiddelen beperkt. De directie heeft bij het afsluiten van de doorlichting stappen ondernomen om de uitrusting te verbeteren. De talrijke mogelijkheden die het vak biedt om een bijdrage te leveren aan het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT worden niet benut. De mogelijkheden om een geschikte computerklas te reserveren zijn beperkt, er wordt geen gebruik van gemaakt.

Evaluatiepraktijk

De toetsen en examens zijn voorzien van de puntenverdeling. Een aantal vragen peilt naar kennis en inzicht, andere naar vaardigheden op basis van atlas en bijkomend bronnenmateriaal. De representativiteit komt in het gedrang omdat de onevenwichten in het aanbod vanzelfsprekend ook in de bevraging overgenomen worden. Daarnaast kunnen sommige vragen moeilijk gekoppeld worden aan leerplandoelstellingen uit het betreffende leerplan. De scores die als dagelijks werk aan de leerling en zijn ouders medegedeeld worden, volstaan niet als weergave van de mate waarin de leerling de nagestreefde doelstellingen beheerst.

Leerbegeleiding

De leerlingen beschikken in het eerste leerjaar over een goed uitgewerkte cursus die afgestemd is op de eigen omgeving. In het tweede leerjaar is de ondersteuning minder gestructureerd en erg beknopt. De inhouden worden verwerkt d.m.v. een combinatie van leergesprekken en korte opdrachten. Het ontbreken van de minimale materiële vereisten verhindert de toepassing van een passende didactiek. Naast enkele toetsen over parate kaartkennis is de inhoudelijke en vaardigheidsgerichte toetsing in de loop van het schooljaar erg beperkt. Hoewel er door de begeleiding van de opdrachten voeling gehouden wordt met het beheersingsniveau van de individuele leerlingen en het leerproces eventueel didactisch bijgestuurd wordt, is de rapportering erover gering.

Deskundigheidsbevordering	De vakgroepwerking is campusoverstijgend, maar blijft veeleer beperkt tot praktische afspraken en het uitwisselen van informatie over leermiddelen en nascholingen. De aanwezigheidsgraad van de vaktitularissen is wisselend. Op het elektronisch platform verzamelt de vakgroep vakgebonden informatie. Men werkt echter nog weinig als een lokale werk- en leergemeenschap die op basis van leerplanstudie reflecteert over les- en evaluatiepraktijk. De deelname aan nascholingen is beperkt.
Campus H. Hart	
Onderwijsaanbod	De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Alle thema's komen aan bod. In het eerste leerjaar sluit de realisatie goed aan bij de eigen leefomgeving, gedeeltelijk ondersteund door terreinwaarnemingen. De voortgang gebeurt evenwel minder vlot dan voorzien, waardoor de leerplandoelstellingen van 'Bebouwing en bevolking' onvolledig en minder diepgaand worden behandeld. In het tweede leerjaar komen de themagebonden leerplandoelstellingen evenwichtiger aan bod, maar is de invulling van de themaoverschrijdende doelstellingen met betrekking tot relaties tussen landschappen minder doelgericht. In beide leerjaren is er voldoende aandacht voor actualiteit.
Uitrusting	Alle lessen vinden plaats in een goed uitgerust en aangekleed vaklokaal dat voorzien is van ICT-uitrusting met internettoegang. De leermiddelen worden doelgericht aangewend in functie van het bereiken van de leerplandoelstellingen. Via enkele opdrachten in de computerklas wordt een bijdrage geleverd aan het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT.
Evaluatiepraktijk	De opdrachten en vragen zijn zorgvuldig geformuleerd en bijna steeds voorzien van de puntenverdeling. De bevraging is leerplandoelgericht. Op basis van atlas en bijkomend bronnenmateriaal worden de vaardigheden geëvalueerd. In haar geheel is de evaluatie voldoende representatief voor het leerplan.
Leerbegeleiding	De leerlingen beschikken in het eerste leerjaar over een goed uitgewerkte cursus die afgestemd is op de eigen omgeving. In het tweede leerjaar wordt een gerichte selectie gemaakt in het leerwerkboek. Door middel van een onderwijsleergesprek wordt leerplangericht gewerkt. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt en kunnen rekenen op feedback na toetsen en examens.
Deskundigheidsbevordering	De vakgroepwerking is campusoverstijgend, maar blijft veeleer beperkt tot praktische afspraken en het uitwisselen van informatie over leermiddelen en nascholingen. Op het elektronisch platform verzamelt de vakgroep vakgebonden informatie. Men werkt echter nog weinig als een lokale werk- en leergemeenschap die op basis van leerplanstudie reflecteert over les- en evaluatiepraktijk. De professionalisering door deelname aan nascholingen is groot.

4.1.1.2 Aardrijkskunde in de tweede graad aso (leerplan D/2010/7841/071, D/2012/7841/002)

Voldoet niet

SAC 3 biedt klassen in de tweede graad aso aan op campus Collegewijk. De vereiste uitrusting ontbreekt, De leerplanrealisatie vertoont hiaten en de evaluatie is te weinig leerplangericht.

Campus Collegewijk

Onderwijsaanbod	De realisatie wordt gestuurd door het aanbod van het leerwerkboek en eigen inzichten, zonder toetsing aan het leerplan. Ook de onrealistische jaarplannen die pro forma worden opgesteld, wijzen op een gebrek aan doelgerichtheid. Daardoor is er een onevenwichtige verdeling van de leerplandoelstellingen over de beschikbare tijd en wordt heel wat uitbreiding behandeld, terwijl de thema's die op het einde van het schooljaar aan bod komen met weinig diepgang worden behandeld. Er ontstaan hiaten m.b.t. landbouw in Noord-Amerika en de themaoverschrijdende doelstellingen, waaronder actualiteit en het uitvoeren van een beperkt aardrijkskundig onderzoek.
Uitrusting	De lessen vinden plaats in gewone klaslokalen, voorzien van ICT-uitrusting met internettoegang. De minimale materiële vereisten ontbreken gedeeltelijk, de school beschikt o.a. niet over de vereiste wandkaarten. Het ontbreken van wandkaarten die permanent ter beschikking zijn, verhindert het situeren van plaatsen - ook op onverwachte momenten - en de opbouw van de referentiekaarten en het wereldbeeld. Door de afwezigheid van een vaklokaal zijn het gebruikscomfort en een doelgericht inzetten van de leermiddelen beperkt. De directie heeft bij het afsluiten van de doorlichting stappen ondernomen om de uitrusting te verbeteren. De mogelijkheden om een geschikte computerklas te reserveren zijn beperkt, er wordt geen gebruik van gemaakt.
Evaluatiepraktijk	De toetsen en examens zijn voorzien van de puntenverdeling. De frequentie van de toetsing voor dagelijks werk is minimaal. Daardoor krijgt het gedeelte dagelijks werk in de totaalscore van het vak een onevenwichtige en uitvergroete invulling. Ook de bevraging bij de examens is niet optimaal wegens het onevenwicht in het aanbod en enkele onduidelijke opgaven in een gedeelte van het eerste leerjaar. Een aantal vragen peilt naar kennis en inzicht, andere naar vaardigheden op basis van een atlas en bijkomend bronnenmateriaal, maar de overige vragen gaan vaak te weinig uit de leerplandoelstellingen.
Leerbegeleiding	In een aantal klasgroepen is de ondersteuning met cursusmateriaal weinig gestructureerd en erg beknopt. De inhouden worden verwerkt op basis van een combinatie van leergesprekken en korte opdrachten. Het ontbreken van de minimale materiële vereisten verhindert de toepassing van een passende didactiek. De inhoudelijke en vaardigheidsgerichte toetsing in de loop van het schooljaar is erg beperkt. Hoewel er door de begeleiding van de opdrachten voeling gehouden wordt met het beheersingsniveau van de individuele leerlingen en het leerproces eventueel didactisch bijgestuurd wordt, is de rapportering erover gering.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking is campusoverstijgend, maar blijft veeleer beperkt tot praktische afspraken en het uitwisselen van informatie over leermiddelen en nascholingen. De aanwezigheidsgraad van de vaktitularissen is wisselend. Op het elektronisch platform verzamelt de vakgroep vakgebonden informatie. Men werkt echter nog weinig als een lokale werken leergemeenschap die op basis van leerplanstudie reflecteert over les- en evaluatiepraktijk. De deelname aan nascholingen is erg beperkt.

Campus Diksmuidekaai

Onderwijsaanbod In het eerste leerjaar wordt inhoudelijk leerplangericht gewerkt. Bij gebrek aan een realistische planning vordert de realisatie van de leerplandoelstellingen evenwel niet volgens de suggesties van het leerplan. Tevens wordt in de meeste klasgroepen uitbreiding behandeld. Daardoor blijft er een hiaat met betrekking tot de landbouw in Noord-Amerika en in de studierichting Wetenschappen ook wat betreft de rijstteelt in Moesson-Azië. In het tweede leerjaar is de realisatie nagenoeg volledig en evenwichtig gespreid over het schooljaar. In beide leerjaren is er aandacht voor actualiteit, maar de uitwerking van een beperkt aardrijkskundig onderzoek vertoont sterke leraargebonden verschillen.

Uitrusting Alle lessen vinden plaats in een goed uitgerust en aangekleed vaklokaal dat voorzien is van ICT-uitrusting maar niet over de vereiste internettoegang beschikt. De beschikbare leermiddelen worden doelgericht aangewend in functie van het bereiken van de leerplandoelstellingen, maar door de afwezigheid van toegang tot het internet kan de lesgang te weinig ondersteund worden met beeldmateriaal volgens de verwachtingen in het leerplan. De mogelijkheden om een geschikte computerklas te reserveren zijn erg beperkt, er wordt geen gebruik van gemaakt.

Evaluatiepraktijk De opdrachten en vragen zijn duidelijk geformuleerd en voorzien van een puntenverdeling. Op basis van een atlas en bijkomend bronnenmateriaal wordt leerplangericht geëvalueerd. Kennis, vaardigheden en inzicht worden evenwichtig en betrouwbaar bevraagd.

Leerbegeleiding De leerlingen beschikken over een leerwerkboek. De inhouden worden op basis van onderwijsleergesprekken, korte opdrachten en soms met bijkomend bronnenmateriaal inzichtelijk verwerkt. De leerlingen weten duidelijk wat verwacht wordt en kunnen rekenen op feedback na toetsen en examens.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking is campusoverstijgend, maar blijft veeleer beperkt tot praktische afspraken en het uitwisselen van informatie over leermiddelen en nascholingen. De aanwezigheidsgraad van de vaktitularissen is wisselend. Op het elektronisch platform verzamelt de vakgroep vakgebonden informatie. Men werkt echter nog weinig als een lokale werken leergemeenschap die op basis van leerplanstudie reflecteert over les- en evaluatiepraktijk. De deelname aan nascholingen is leraarafhankelijk.

Campus Zuid

Onderwijsaanbod In het eerste leerjaar wordt werkboekgericht gewerkt. Het ontbreken van planmatig en leerplangericht werken resulteert in een zeer gedeeltelijke leerplanrealisatie. 'Landschappen en wereldkaart' en 'Aantrekkelijke landschappen en toerisme' slorpen de beschikbare lestijd op, mede door het behandelen van uitbreiding. Het thema 'Verschillen tussen agrarische regio's' wordt amper aangesneden terwijl het leerplan suggereert de helft

van de beschikbare tijd daaraan te besteden.

In het tweede leerjaar zijn de thema's evenwichtig gespreid over het schooljaar, de realisatie van de themagebonden leerplandoelstellingen is er nagenoeg volledig, maar de realisatie van de themaoverschrijdende leerplandoelstellingen, waaronder actualiteit en een beperkt aardrijkskundig onderzoek uitvoeren, wordt niet bewaakt.

- Onderwijsorganisatie** Bij de planning van activiteiten waarbij lesuitval ontstaat, wordt op campusniveau weinig rekening gehouden met het aantal resterende lestijden. Het aantal beschikbare lessen op deze campus bereikt amper het minimumaantal dat in leerplannen beschouwd wordt als realistisch voor de realisatie.
- Uitrusting** De lessen vinden plaats in een vaklokaal dat voorzien is van ICT-uitrusting met internettoegang. Er ontbreken duidelijke wandkaarten van de wereld en België, maar het overig didactisch materiaal is aanwezig. De mogelijkheden om een geschikte computerklas te reserveren zijn beperkt, er wordt geen gebruik van gemaakt.
- Evaluatiesysteem** In het eerste leerjaar peilt de bevraging weinig naar de realisatie van leerplandoelstellingen. Het betreft veelal reproductie van soms niet-functionele kaartkennis, weetjes en van het resultaat van onderzoekwerk dat in het werkboek genoteerd werd. De evaluatie mist daardoor validiteit. In het tweede leerjaar is de bevraging leerplangericht en peilt ze naar vaardigheden en inzicht.
- Leerbegeleiding** De inhouden worden verwerkt d.m.v. een combinatie van leergesprekken en korte opdrachten. Hoewel er door de begeleiding van de opdrachten voeling gehouden wordt met het beheersingsniveau van de individuele leerlingen en het leerproces eventueel didactisch bijgestuurd wordt, is de rapportering erover gering. Daar waar de bevraging op reproductie gericht is, worden het denkproces en het inzichtelijk leren weinig gestimuleerd. De leerlingen weten duidelijk wat verwacht wordt en kunnen rekenen op feedback na toetsen en examens.
- Deskundigheidsbevordering** De vakgroepwerking is campusoverstijgend, maar blijft veeleer beperkt tot praktische afspraken en het uitwisselen van informatie over leermiddelen en nascholingen. De aanwezigheidsgraad van de vaktitularissen is wisselend. Op het elektronisch platform verzamelt de vakgroep vakgebonden informatie. Men werkt echter nog weinig als een lokale werk- en leergemeenschap die op basis van leerplanstudie reflecteert over les- en evaluatiepraktijk. De deelname aan nascholingen is erg beperkt.

4.1.1.3 Economie in de tweede graad aso Economie (leerplan D/2006/0279/050)

Voldoet

SAC 3 biedt de studierichting Economie in de tweede graad aso aan op de campussen Collegewijk en Zuid. De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd op de respectieve campussen Diksmuidekaai, Zuid en Collegewijk. De kennis van en het inzicht in het leerplanconcept bevorderen de leerplangerichtheid. Het lesmateriaal is inhoudsrelevant en wordt geactualiseerd. De toepassing van het actualiteitsprincipe wordt nl. gegarandeerd door initiatieven, zoals de 'Actualiteitsmap - Verslaggever van de week - Wat verandert er in 2012?' of het groepswork i.v.m. ethisch ondernemen op de campus Diksmuidekaai. De algemene vorming en de sociale finaliteit van het vak scoren daardoor als algemene doelstellingen vrij sterk.

Het vergt een gestaag onderwijsleerproces om de onderlinge verwevenheid van de aspecten die het complexe economische raderwerk uitmaken door de leerlingen te laten duiden en te verklaren, alsook om feiten van opvattingen te leren onderscheiden.

De leerplanrealisatie binnen het samenhangend geheel van zes thema's verloopt conform de leerinhouden en leerplandoelstellingen. De juiste klemtonen worden hierbij gelegd. De leerlingen leren nadenken en redeneren over economische wetmatigheden en verschijnselen. Hierbij worden ze vertrouwd gemaakt met de basisprincipes en de concepten die nodig zijn om het economisch denken mogelijk te maken. De grafische analyses worden voldoende ingeoeft. Ook het verwerven en toepassen van een begrippenrepertoire komen aan bod (zie de examens).

Binnen het leerplangeheel wordt voldoende aandacht geschonken aan de bedrijfseconomische items, zoals de eerste kostenverkenning en de eenvoudige ratioberekening. Aansluitend komt eveneens het beperkte luik over de boekhouding aan bod. Ook zijn er creatieve invalshoeken, o.a. het project 'virtueel ondernemen' en de ondernemersbevraging respectievelijk op de campus Diksmuidekaai en Zuid. Daarnaast zijn er de bedrijfsbezoeken door de leerlingen met verslaggeving en presentaties.

De leerlingen worden uitgedaagd door een krachtige leeromgeving in termen van opgaven en probleemstellingen op hun niveau. Het actief en onderzoekend leren krijgt hierdoor in zekere mate gestalte. Slechts bepaalde deelaspecten van de specifieke eindtermen i.v.m. de onderzoekscompetentie worden verwezenlijkt. In concreto: met behulp van ICT informatie selecteren, ordenen en bewerken en uitkomsten formuleren. Vooralsnog ontbreekt een leerlijn om de brug met de eerste graad en de derde graad te maken. Ook is men nog niet zover om de leerlingen voor een welomlijnde en derhalve beheersbare onderzoeksopdracht over een economisch vraagstuk eigenhandig onderzoeksvragen te laten formuleren (tweede leerjaar in de tweede graad).

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. Er is actueel bronnenmateriaal beschikbaar. De informaticaklassen worden regelmatig bezocht, zodat het computerondersteunend onderwijs en ICT-onderwijs ingebed zijn in het onderwijsleerproces. De ICT-geletterdheid van de leerlingen staat op peil. ICT-opdrachten en het werken met rekenbladen zijn een vast gegeven bij toetsen en examens. Daarnaast wordt tijd uitgetrokken om op de gepaste wijze leerinhouden en moderne media met elkaar te verbinden.

Evaluatiepraktijk De toets- en examenvragen liggen in elkaars verlengde: de leerlingen weten wat van hen verwacht wordt. De toetsfrequentie voor het dagelijks werk is voldoende. Het formatieve karakter van de evaluatie wordt geconcretiseerd door regelmatige en ondersteunende feedback. De examens zijn verzorgd opgesteld en evenwichtig gespreid over de behandelde leerstof. De puntenverdeling is duidelijk en er wordt zorgvuldig gecorrigeerd (steekproefsgewijs onderzocht). De actualiteitsinslag wordt meer dan verdienstelijk ingepast en verleent de vraagstelling een uitnodigend karakter. De evaluatie overstijgt het louter kennisgerichte. Ze is gevarieerd qua vraagtype en derhalve taxonomisch verantwoord. Er is echter een merkbaar hergebruik van examenvragen over de schooljaren heen. Daarnaast komen op de verschillende campussen de identieke vragen voor op een verschillende datum in dezelfde examenperiode. Het staat sowieso buiten kijf dat dit alles de objectiviteit van de evaluatie ernstig kan hypothekeren. Aan de andere kant worden de mondelinge examens op een betrouwbare wijze georganiseerd (aselecte trekking van de vragen en schriftelijke neerslag van de antwoorden). De modelaanpak in het tweede leerjaar van de tweede graad - campus Diksmuidekaai - is nog niet doorgetrokken naar de andere leerjaren en campussen.

Leerbegeleiding Tijdens het lesgeven is er een reële pedagogische taakbekkernis. Er heerst een positief klasklimaat met een levendige interactie. De leerlingen worden ondersteund en kunnen rekenen op remediëring, extra oefeningen en eventueel bijlessen.

Deskundigheidsbevordering Hoewel de gemiddelde vaknascholing vrij laag scoort, beschikt de lerarengroep over een intrinsieke professionaliteit, steunend op vakinhoudelijke kennis en expertise. De leraren houden zich adequaat op de hoogte van de snel veranderende socio-economische actualiteit. Een gestructureerd vakoverleg over de inhoudelijke aspecten van leerlingenevaluatie en onderzoekscompetentie is er nog niet. Er wordt vooral (in)formeel en pragmatisch samengewerkt met uitwisseling van examenvragen, lesmateriaal en vakinformatie.

4.1.1.4 Fysica in de tweede graad aso Wetenschappen (leerplan 2006/0279/056)

Voldoet niet

SAC 3 biedt dit structuuronderdeel aan op campus Collegewijk. De vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen worden onvoldoende gerealiseerd. De uitrusting voldoet niet voor de leerlingenexperimenten. De leerlingenevaluatie is te weinig afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Campus Collegewijk

Onderwijsaanbod

De leerplandoelstellingen die gekoppeld zijn aan theoretische leerinhouden worden vrijwel volledig aangeboden, alsook een aantal uitbreidingsdoelen. De verdeling van de lestijd over de verschillende leerinhouden gebeurt echter niet conform de leerplanaanwijzingen. Zo wordt in II,1 veel lestijd besteed aan 'optica', waardoor 'materie' en 'krachten' weinig diepgaand worden behandeld. In II,2 hypothekeert de ruime tijdsbesteding aan 'mechanica' de optimale realisatie van de leerplandoelstellingen over faseovergangen. De fysische concepten worden verhelderd door demonstratieproeven, multimediatoepassingen en tijdens een aantal aanvullende uitstappen. De leerinhouden worden uitgebreid inge oefend en ingebed in contexten die gericht zijn op de leefwereld van de leerlingen. De lestijd die wordt besteed aan oefeningen, toelichtingen en illustraties wordt echter niet altijd bewaakt, waardoor de realisatie van de experimentele leerplandoelstellingen gehypothekeerd wordt.

De doelstellingen van de basisvorming en van het specifiek gedeelte die gekoppeld zijn aan de eindtermen over onderzoekend leren en leren onderzoeken worden onvoldoende gerealiseerd. Om hieraan te voldoen, stelt het leerplan per leerjaar een minimum van vier open of gesloten leerlingenexperimenten of onderzoeksopdrachten voorop. De experimenten moeten leerlingen vertrouwd maken met de wetenschappelijke onderzoeksmethode en hen hierover leren rapporteren. In II,1 voeren de leerlingen een aantal metingen uit binnen de leerinhouden over optica en zwaartekracht, maar die zijn niet gekaderd in een systematiek van onderzoekend leren. In II,2 werden in 2010-2011 twee leerlingenpractica over warmteleer georganiseerd, in 2011-2012 voerden de leerlingen geen proeven uit. De verslaglegging bestaat in beide leerjaren uit het invullen van metingen in het leerwerkboek of het weergeven van berekeningen. Er is geen aandacht voor het leren formuleren van onderzoeksvragen, het opstellen van een werkplan en het zelf formuleren van besluiten. Er werd nog geen leerlijn ontwikkeld van meer gestuurde naar meer zelfstandige opdrachten. Naar aanleiding van het nieuw ingevoerde leerplan (2012/009) wordt sinds dit schooljaar in II,1 wel meer aandacht besteed aan de leerlingenpractica.

Uitrusting

De infrastructuur voldoet aan de leerplanvereisten. Het wetenschapslokaal beschikt over een computer met internetaansluiting en projectiemogelijkheid. De beschikbare leermiddelen voldoen voor demonstratieproeven, maar niet voor leerlingenexperimenten. De voorbije jaren werd weinig geïnvesteerd in de actualisering van de leermiddelen. Sinds dit schooljaar volgen het schoolbeleid en de vakgroep de materiële vereisten van de leerplannen nauwgezet op.

Evaluatiepraktijk De validiteit van de evaluatie wordt gehypothekeerd doordat taken, toetsen en examens te veel worden afgestemd op het leerboek en de leerinhouden, te weinig op de leerplandoelstellingen. Het onevenwicht in het aanbod komt ook voor in de evaluatie. De leerlingenpractica worden zelden geëvalueerd, noch op basis van de kwaliteit van het verslag, noch op de verworven experimentele vaardigheden.

De vraagstelling in examens en toetsen is gevarieerd en omvat kennis, inzicht en toepassingen. Er worden inspanningen geleverd om de opgaven in relevante contexten te kaderen. De evaluatiecriteria voor toetsen en examens zijn transparant. Binnen de beperkingen op het vlak van validiteit voldoen de leerlingenresultaten.

Leerbegeleiding Het leerklimaat is rustig en via leergesprekken worden de leerlingen uitgenodigd tot interactie. De leerbegeleiding is niet gebaseerd op een bewuste aanpak van het leren leren, maar impliciet is er wel aandacht voor planning en structuur. Het leren synthetiseren en onderscheiden van hoofd- en bijzaken krijgen minder aandacht. De leerlingenagenda's worden nauwgezet ingevuld, op de onderwerpen van de toetsen na. Het cursusmateriaal sluit aan bij de lesstructuur, maar de aanvullende leerlingennotities zijn soms onvolledig en onnauwkeurig. De leerlingen worden hierin weinig bijgestuurd. Er is aandacht voor correct taalgebruik op toetsen en examens en voor verzorgde mondelinge communicatie. De verwachtingen voor toetsen en examens worden duidelijk gecommuniceerd en na de toetsing krijgen de leerlingen voldoende feedback. De toetsen bereiden voor op de examens. Er is een remediëringaanbod voor leerlingen met vak- of studieproblemen. Sterke leerlingen worden voldoende uitgedaagd.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking omvat vooral praktische en organisatorische aspecten van de onderwijspraktijk. Er wordt weinig expertise uitgewisseld op pedagogisch-didactisch vlak. Hierdoor blijven de leerplangerichtheid en de evaluatiepraktijk leraarafhankelijk en gaan kansen verloren om jaar- en graadoverstijgende leerlijnen te ontwikkelen. Met het oog op de implementatie van de nieuwe leerplannen werd nascholing gevolgd. De individuele inzet en vakkennis worden nog weinig aangevuld door vakgebonden nascholing en gezamenlijke reflectie over de leerplangerichtheid van het aanbod en de evaluatiepraktijk.

Campus Diksmuidekaai

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen die gekoppeld zijn aan theoretische leerinhouden worden vrijwel volledig aangeboden, alsook een aantal uitbreidingsdoelen. In II,2 gebeurt de verdeling van de lestijd over de verschillende leerinhouden niet volgens aanwijzingen van het leerplan. Hierdoor wordt te veel tijd besteed aan 'mechanica' en te weinig aan de leerplandoelstellingen over faseovergangen. Er worden demonstratieproeven uitgevoerd om de fysische begrippen te visualiseren. De leerinhouden worden ingeoefend en aangeboden in contexten die gericht zijn op de leefwereld van de leerlingen. De lestijd die wordt besteed aan oefeningen, theoretische uitdieping en uitbreidingsdoelstellingen wordt niet voldoende bewaakt, waardoor te weinig tijd overblijft voor het ontwikkelen van experimentele vaardigheden.

De doelstellingen van de basisvorming en van het specifiek gedeelte die gekoppeld zijn aan de eindtermen over onderzoekend leren en leren onderzoeken worden onvoldoende gerealiseerd. Om hieraan te voldoen, stelt het leerplan per leerjaar een minimum van vier open of gesloten leerlingenexperimenten of onderzoekopdrachten voorop. De experimenten moeten leerlingen vertrouwd maken met de wetenschappelijke onderzoeksmethode en hen hierover leren rapporteren. In geen van beide leerjaren kunnen practicumverslagen worden voorgelegd die voldoende aandacht besteden aan onderzoeksvragen, een werkplan of het formuleren van besluiten. In het tweede leerjaar voldoet het aantal practica bovendien niet aan het door het leerplan opgelegde minimum. Er wordt geen leerlijn ontwikkeld van meer gestuurde naar meer zelfstandige opdrachten. Naar aanleiding van het nieuw ingevoerde leerplan (D/2012/7841/009) werden nog geen stappen gezet voor een meer vaardigheidsgerichte aanpak van het onderwijs.

Uitrusting De infrastructuur voor wetenschappen is verouderd. De wetenschapslokalen beschikken over een computer met projectiemogelijkheid, maar niet over een internetaansluiting. In de voorbije jaren werd weinig geïnvesteerd in actualisering van de leermiddelen. De beschikbare leermiddelen voldoen voor demonstratieproeven, maar niet voor leerlingenexperimenten. Sinds dit schooljaar volgen de vakgroep en het schoolbeleid de materiële vereisten van de leerplannen nauwgezet op.

Evaluatiepraktijk De validiteit van de evaluatie is niet optimaal doordat ze zich meer richt op het leerboek en de leerinhouden dan op de leerplandoelstellingen. De evaluatie richt zich weliswaar op de aangeboden leerinhouden, maar ze is niet altijd voldoende representatief voor de inhouden van het leerplan. Uitbreidingsleerstof krijgt in de opgaven soms prioriteit op inhouden die gekoppeld zijn aan basisdoelstellingen. De leerlingenpractica worden zelden geëvalueerd, noch op basis van de kwaliteit van het verslag, noch op de verworven experimentele vaardigheden.

De vraagstelling op examens en toetsen is gevarieerd en omvat kennis, inzicht en toepassingen. Er worden inspanningen geleverd om de opgaven in relevante contexten te kaderen. De evaluatiecriteria voor toetsen en examens zijn transparant. Sommige examens worden echter jaar na jaar hernomen, wat hun betrouwbaarheid in het gedrang brengt. Binnen de beperkingen op het vlak van validiteit en betrouwbaarheid voldoen de leerlingenresultaten.

Leerbegeleiding Er konden tijdens de doorlichtingsweek geen lesobservaties worden uitgevoerd. Uit de documenten blijkt dat aandacht wordt besteed aan planning en structuur, al is de leerbegeleiding niet gebaseerd op een bewuste aanpak van het leren leren. De leerlingenagenda's worden nauwgezet ingevuld en het cursusmateriaal is ondersteunend voor de leerlingen. Ze worden echter weinig begeleid en bijgestuurd in het nemen van zorgvuldige notities, in het bijzonder bij waarnemingen en metingen. Er is wel aandacht voor correct taalgebruik op toetsen en examens. De verwachtingen voor toetsen en examens worden duidelijk gecommuniceerd en na de toetsing krijgen de leerlingen voldoende feedback. De toetsen bereiden voor op de examens. Er is een remediëringaanbod voor leerlingen met vak- of studieproblemen. Sterke leerlingen worden voldoende uitgedaagd.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking omvat vooral praktische en organisatorische aspecten van de onderwijspraktijk. Er wordt weinig expertise uitgewisseld op pedagogisch-didactisch vlak. Hierdoor blijven de leerplangerichtheid en de evaluatiepraktijk leraarafhankelijk en gaan kansen verloren om jaar- en graadoverstijgende leerlijnen te ontwikkelen. Met het oog op de implementatie van de nieuwe leerplannen werd nascholing gevolgd. De individuele inzet en vakkennis worden nog weinig aangevuld door vakgebonden nascholing en gezamenlijke reflectie over de leerplangerichtheid van het aanbod en de evaluatiepraktijk.

Campus Zuid

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen die gekoppeld zijn aan theoretische leerinhouden worden vrijwel volledig aangeboden, met uitzondering van het onderdeel over optische toestellen in II,1. In II,2 worden voor de verdeling van de lestijd de leerplanaanwijzingen te weinig gerespecteerd. Het onderdeel 'mechanica' wordt te sterk belicht, ten koste van de leerinhouden over verdampen, condenseren en sublimeren. De fysische concepten worden verhelderd door demonstratieproeven, multimediatoepassingen en tijdens een aantal aanvullende uitstappen. De leerinhouden worden inge oefend en aangeboden in contexten die aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen. Theorie, oefeningen en het aanleren van vaardigheden worden evenwichtig aangeboden.

De doelstellingen over onderzoekend leren en leren onderzoeken worden zeer goed gerealiseerd. Het door de leerplannen vooropgestelde aantal leerlingenproeven wordt uitgevoerd. In beide leerjaren voeren de leerlingen bijkomende onderzoeksopdrachten uit die het ontwikkelen van een wetenschappelijke denkhouding sterk bevorderen. Het leerlingenwerk leidt doorgaans tot kwaliteitsvolle verslagen, waarin het formuleren van onderzoeksvragen, het opstellen van een werkplan, het uitvoeren van metingen en het zelf formuleren van besluiten centraal staan. In II,1 wordt het nieuwe leerplan (2012/009) vlot geïmplementeerd.

Uitrusting De infrastructuur en de leermiddelen bevorderen de leerplanrealisatie. Ze worden adequaat ingezet, zowel voor demonstratie- als voor leerlingenproeven. Het wetenschapslokaal beschikt over een computer met internetaansluiting en projectiemogelijkheid. In de lessen wordt geregeld gebruikgemaakt van multimedia en er is aandacht voor het ontwikkelen van ICT-vaardigheden bij de leerlingen. De campus investeert geregeld in actualisering van de leermiddelen, in het bijzonder bij de invoering van nieuwe leerplannen.

Evaluatiepraktijk De evaluatie gaat uit van de leerplandoelstellingen en is valide. Ze is representatief voor de leerinhouden, met uitzondering van de onderdelen over verdampen, condenseren en sublimeren. De evaluatie van onderzoeksvaardigheden gebeurt voornamelijk op basis van de verslagen van practica en zelfstandige opdrachten. Experimentele vaardigheden worden nog niet volgens heldere criteria opgenomen in de leerlingenevaluatie.

De vraagstelling op examens en toetsen is gevarieerd en omvat kennis, inzicht en toepassingen. De opgaven worden gekaderd in relevante contexten. De evaluatiecriteria zijn transparant en de leerlingenresultaten voldoen.

Leerbegeleiding De leerlingen worden sterk betrokken bij de opbouw van de lessen. Ze werken actief en gemotiveerd mee. Er is aandacht voor planning, structuur, synthese en het leren onderscheiden van hoofd- en bijzaken. Het leren wordt bevorderd door het aanreiken van studietips en studiewijzers. Het cursusmateriaal is ondersteunend en in de leerlingennotities wordt gelet op nauwkeurigheid en correct gebruik van vakjargon.

In de leerlingenagenda's worden de lesonderwerpen nauwgezet ingevuld, maar niet de onderwerpen van de toetsen en de practica. Er is aandacht voor verzorgde mondelinge en schriftelijke communicatie, maar sommige examenopgaven bevatten tikfouten. De verwachtingen voor toetsen en examens worden duidelijk gecommuniceerd en na de toetsing krijgen de leerlingen voldoende feedback. De toetsen bereiden degelijk voor op de examens. Er is een remediërsaanbod voor leerlingen met vak- of studieproblemen. Sterke leerlingen worden voldoende uitgedaagd.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking omvat vooral praktische en organisatorische aspecten van de onderwijspraktijk. Er wordt weinig expertise uitgewisseld op pedagogisch-didactisch vlak. Hierdoor blijven de leerplangerichtheid en de evaluatiepraktijk leraarafhankelijk en gaan kansen verloren om jaar- en graadoverstijgende leerlijnen te ontwikkelen. Met het oog op de implementatie van de nieuwe leerplannen werd nascholing gevolgd. De individuele inzet en vak kennis worden nog weinig aangevuld door vakgebonden nascholing en gezamenlijke reflectie over de leerplangerichtheid van het aanbod en de evaluatiepraktijk.

4.1.1.5 Maatschappelijke vorming in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2011/7841/019)

Voldoet

SAC 3 biedt klassen in de B-stroom aan op campus H. Hart. De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate nagestreefd. De implementatie van het nieuwe leerplan heeft een goede start genomen in een ontwikkelingsgerichte context.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate nagestreefd. Bij de implementatie van het nieuwe leerplan in 1B worden uit bijna alle domeinen voldoende doelstellingen opgenomen om het aanbod over de graad te vervolledigen in het BVL. Er is voldoende aandacht om de inhoud te laten aansluiten bij de eigen leefwereld en om deze d.m.v. waarnemingen buiten de klas contextgebonden te verwerken. Een aantal vaardigheden, waaronder de functionele informatieverwerking en het hanteren van ICT, worden afgestemd op het functioneren in de maatschappij. In het BVL is er in het huidige schooljaar gestart met het vervolgetraject van de implementatie van het nieuwe leerplan. Daar wordt het hanteren van het leerwerkboek in functie van het nastreven van de leerplandoelstellingen vooralsnog minder bewust bewaakt. Zowel wat inhoud als wat werkvormen betreft, is er nog bijsturing nodig om het aanbod meer leerplangericht in te vullen en het te laten aansluiten bij dat van het eerste leerjaar.

Uitrusting De minimale materiële vereisten zijn in voldoende mate aanwezig. De schikking van het meubilair nodigt niet uit tot samenwerking. ICT-apparatuur is voldoende bereikbaar en wordt functioneel benut.

Evaluatiepraktijk De school kiest voor een combinatie van dagelijks werk en examens. In 1B zijn de taken en bevestigingen voor het dagelijks werk vooral vaardigheidsgericht. Ook bij de examens komen vaardigheden aan bod, naast reproductie van kennis die niet steeds functioneel en aan leerplandoelen te koppelen is. Door het gewicht dat aan examens toegekend wordt, verliest de evaluatie aan representativiteit voor het leerplan. Het leerproces zelf maakt geen deel uit van de evaluatie en wordt ook niet gebruikt als basis voor remediëring of terugkoppeling naar de lespraktijk. Het geheel van de evaluatie sluit daardoor nog te weinig aan bij de aanbevelingen in het leerplan en de visie op het vak.

Leerbegeleiding De leerlingen verwerken de inhoud door middel van onderwijsleergesprekken, korte opdrachten en leerwandelingen. Daarbij wordt veeleer productgericht gewerkt en is er nog groeimarge voor het hanteren van leerlingactiverende werkvormen met aandacht voor het opstarten van een leerlijn m.b.t. het aanleren van strategieën die leiden tot het verwerven van de bekwaamheden. Daardoor blijft ook de aandacht voor het leerproces nog in de schaduw en wordt de individuele begeleiding op basis van de resultaten van evaluatie nog onvoldoende uitgevoerd.

Deskundigheidsbevordering De visie op het mavo-onderwijs is gebaseerd op persoonlijke leerplanstudie. Mede door een gebrek aan continuïteit in de attributies is er de laatste jaren geen deelname aan nascholingen geweest. Het overleg binnen de vakgroep is weinig frequent en blijft beperkt tot enkele praktische aspecten. Er is geen inhoudelijk overleg m.b.t. leerplanstudie en het ontwikkelen van leerlijnen en stappenplannen om de werk- en evaluatievormen over de graden heen op elkaar te laten aansluiten. Ook binnen de graad is de coördinatie met andere vakgroepen slechts occasioneel.

4.1.1.6 Maatschappelijke vorming in de tweede graad bso Kantoor (leerplan D/2004/0279/059, D/2012/7841/011)

Voldoet niet

Alleen SAC 3 biedt deze studierichting aan, dit gebeurt op campus H. Hart. Door een gebrek aan doelgerichtheid worden de eindtermen en leerplandoelstellingen slechts in beperkte mate gerealiseerd. Het ontwikkelen van de bekwaamheid krijgt weinig aandacht. De evaluatie is niet representatief voor de leerplandoelstellingen en is niet valide.

Onderwijsaanbod Het aanbod spoort weinig met de verwachtingen in het leerplan en de onderliggende eindtermen. Het krijgt vorm op basis van eigen inzichten en klemtonen die resulteren in een frontale, kennisgerichte aanpak. Daardoor wordt er weinig gewerkt aan de ondersteunende basisvaardigheden (leerplandoelen 1 tot 7). Omdat de aandacht voor functionele informatieverwerking en -verwerking beperkt blijft tot het hanteren van aangereikt bronnenmateriaal, ontbreekt het zoeken en selecteren van gepaste informatie. Er worden ook geen strategieën aangeleerd die leiden naar organisatiebekwaamheid. De behandelde inhoud dekken bovendien slechts een deel van de maatschappelijke doelen uit het leerplan. Positief zijn een tweetal leeruitstappen in de loop van de graad die aansluiten bij de inhoud. Er wordt geen of slechts beperkte aandacht besteed aan de leerplandoelen 11 tot 14, 17, 18, 20 en 21.

Uitrusting De minimale materiële vereisten zijn in voldoende mate aanwezig, het gebruik ervan is beperkt.

Evaluatiepraktijk De evaluatie berust hoofdzakelijk op toetsen en examens waarbij de vragen niet representatief zijn voor de leerplandoelen. De reproductie van weinig functionele kennis overheerst. Het evalueren van de vaardigheden blijft beperkt tot het tekstbegrip in aangeboden tekstfragmenten en het lezen van grafieken, tabellen en kaarten. Men houdt geen rekening met de principes van een goede evaluatie die het leerplan aanreikt. Door het gebrek aan procesgericht werken tijdens de lessen kan de evaluatie ook niet aangewend worden als bron van informatie om het leerproces van de leerling bij te sturen.

Leerbegeleiding De behandelde leerstof wordt hoofdzakelijk verwerkt door middel van een onderwijsleergesprek op basis van een leerwerkboek en een aanvullende cursus. Het verwerven van weinig functionele kennis wordt ten onrechte als doel gesteld. De ondersteuning met audiovisuele middelen is miniem. De leerlingenactiviteit blijft beperkt tot bescheiden, kortstondige opdrachten en een sporadisch bezoek aan het ICT-lokaal. Door het beperkt aandeel van leerlingactieve werkvormen, waaronder de verplichte groepsopdrachten, ontbreekt het aan aandacht voor het aanleren en inoefenen van vaardigheden op maat van de individuele leerling en de nodige reflectie over zijn functioneren over het leerproces waardoor de bekwaamheden worden opgebouwd.

Deskundigheidsbevordering Door het ontbreken van nascholing zijn de visie op het mavo-onderricht en de kennis van het leerplan gedateerd. Het overleg binnen de vakgroep is weinig frequent en blijft beperkt tot enkele praktische aspecten. Er is geen inhoudelijk overleg m.b.t. leerplanstudie en het ontwikkelen van leerlijnen en stappenplannen om de werk- en evaluatievormen over de graden heen op elkaar te laten aansluiten. Ook binnen de graad is de coördinatie met andere vakgroepen slechts occasioneel.

4.1.1.7 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)

Voldoet

SAC 3 biedt klassen in de eerste graad A-stroom aan op de campussen Diksmuidekaai en Zuid. Op campus Zuid voldoen het aanbod en de evaluatiepraktijk. De uitrusting ondersteunt er voldoende de leerplanrealisatie. Op campus Diksmuidekaai is er bij het aanbod en de evaluatiepraktijk een groeiende aandacht voor de wetenschappelijke vaardigheden.

Campus Diksmuidekaai

Onderwijsaanbod Alle thema's worden aangeboden. De leerplandoelstellingen worden echter bij bepaalde thema's herleid tot het aanbieden van leerinhouden. Hierbij gaat het aanbod in mindere mate uit van de leerstrategieën (data hanteren, verbanden leggen, in concrete voorbeelden aantonen, vanuit waarnemingen indelen,...) vermeld in de leerplandoelstellingen. Bij de biotoopstudie kan de leerlingenactiviteit nog versterkt worden. Lovenswaardig is het aanbieden van een vakoverschrijdende excursie - in samenwerking met o.a. aardrijkskunde - waarbij leerlingen wel in contact komen met verschillende leerstrategieën.

De algemene leerplandoelstellingen worden in bepaalde lesgroepen minder geïntegreerd binnen de leerplandoelstellingen aangeboden (zie leerplan hoofdstuk 3. Algemene doelstellingen). De wetenschappelijke vaardigheden komen hierdoor minder aan bod. Leerlingen oefenen weinig de essentiële stappen van de wetenschappelijke methode.

Het strikt vasthouden aan het leerboek (invulboek) is een belemmering om leerplangericht te werken. Tijdens sommige lessen ligt de focus vooral op alles correct invullen en in mindere mate op het bijbrengen van leerstrategieën.

Uitrusting De lessen worden gegeven in een verouderd wetenschapslokaal met mogelijkheid tot projectie maar zonder internetaansluiting.

Er is de afgelopen jaren weinig geïnvesteerd in eenvoudig materiaal voor demonstratie- en leerlingenexperimenten. Dit bemoeilijkt de realisatie van het nieuwe leerplanconcept.

Het gebruik van ICT beperkt zich overwegend tot projectie van illustraties.

Evaluatiepraktijk De wetenschappelijke vaardigheden (metingen uitvoeren, waarnemen, een natuurwetenschappelijk probleem herleiden tot een onderzoeksvraag,...) zijn niet opgenomen in de evaluatiepraktijk.

Bij de examens worden de verschillende leerstrategieën onvoldoende geëvalueerd. Ook de toetsen zijn overwegend kennisgericht. In de examens van het tweede leerjaar is een evolutie naar een meer leerplangerichte evaluatie merkbaar.

Leerbegeleiding De lessen verlopen zeer gestructureerd, waarbij het onderwijsleergesprek de meest gebruikte werkvorm is. De leraren trachten via fotomateriaal en simulaties de lessen voldoende contextrijk aan te bieden. Leerlingen leren gericht waar te nemen.

Het actief leren krijgt iets minder plaats in het leerproces. Tijdens de lessen kan 'het leren in interactie' nog toenemen. De leerstrategieën worden in mindere mate geoefend.

Leraren bieden voldoende taalsteun bij het hanteren van nieuwe/wetenschappelijke begrippen.

Het cursusmateriaal biedt voldoende ondersteuning en gaat duidelijk uit van de wetenschappelijke waarneming.

Onderwijsaanbod Alle thema's worden aangeboden. Het aanbod gaat bij bepaalde thema's in voldoende mate uit van de leerstrategieën (data hanteren, verbanden leggen, in concrete voorbeelden aantonen, vanuit waarnemingen indelen,...), bij andere gebeurt dit minder en ligt de nadruk enkel op de leerinhouden. Het is contextrijk, evenwichtig en voldoende verspreid over de verschillende leerplandoelstellingen. Tijdens de lessen en in het cursusmateriaal worden voldoende verbanden gelegd tussen de verschillende thema's.

De algemene leerplandoelstellingen worden regelmatig geïntegreerd binnen de leerplandoelstellingen aangeboden (zie leerplan hoofdstuk 3. Algemene doelstellingen). De wetenschappelijke vaardigheden komen regelmatig aan bod bij het realiseren van de leerplandoelstellingen. Leerlingen voeren een biotoopstudie uit. Hierbij komen experimenten, metingen en waarnemingen aan bod. Tijdens de lessen komen ze af en toe in contact met het opzetten van eenvoudige onderzoeken. Leerlingactiverende werkvormen komen iets minder voor.

Uitrusting De lessen worden gegeven in een goed uitgerust wetenschapslokaal. Leraren hebben de afgelopen jaren veel eenvoudige experimenteerbenodigdheden binnengebracht in de wetenschapslokalen. Dit wordt overwegend ingezet voor demonstratieproeven en in veel mindere mate voor leerlingenexperimenten.

Evaluatiepraktijk De wetenschappelijke vaardigheden (metingen uitvoeren, waarnemen, een natuurwetenschappelijk probleem herleiden tot een onderzoeksvraag,...) zijn onvoldoende opgenomen in de evaluatiepraktijk.

De verschillende leerstrategieën worden overwegend voldoende geëvalueerd. Bij bepaalde examens en toetsen overheersen reproductievragen.

Leerbegeleiding De lessen verlopen zeer gestructureerd, waarbij het onderwijsleergesprek de meest gebuikte werkvorm is. De leraren trachten via demonstratieproeven de lessen voldoende contextrijk aan te bieden. Leerlingen leren gericht waar te nemen.

Het actief leren krijgt iets minder plaats in het leerproces. Tijdens de lessen kan 'het leren in interactie' nog toenemen.

Leraren bieden voldoende taalsteun bij het hanteren van nieuwe/wetenschappelijke begrippen.

Het cursusmateriaal biedt voldoende ondersteuning en gaat duidelijk uit van de wetenschappelijke waarneming.

Onderwijsaanbod

In bepaalde lesgroepen hebben leerlingen een aanzienlijk deel van de leerplandoelstellingen niet verwerkt. De doelstellingen met betrekking tot de thema's 'bloedtransport', 'uitscheidingsstelsel' en 'samenhang tussen de stelsels' werden in deze lesgroepen niet behandeld. Het thema 'ademhaling' werd zeer summier aangeboden. Deze leerlingen leren niet de microscoop hanteren. Een onevenwichtige tijdsverdeling over de verschillende thema's ligt aan de basis van het onvolledig aanbod. Bij de andere lesgroepen is het aanbod vrij volledig.

De leerplandoelstellingen worden in bepaalde lesgroepen veelal herleid tot het aanbieden van leerinhouden, in andere lesgroepen gaat het aanbod meer uit van de leerstrategieën (data hanteren, verbanden leggen, in concrete voorbeelden aantonen, vanuit waarnemingen indelen,...) vermeld in de leerplandoelstellingen. De biotoopstudie wordt in alle lesgroepen kwaliteitsvol aangeboden. Hierbij komen experimenten, metingen en waarnemingen aan bod.

De algemene leerplandoelstellingen worden in bepaalde lesgroepen minder geïntegreerd binnen de leerplandoelstellingen aangeboden (zie leerplan hoofdstuk 3 Algemene doelstellingen). De wetenschappelijke vaardigheden komen hierdoor in deze groepen minder aan bod. Een deel van de leerlingen oefent op deze manier te weinig de essentiële stappen van de wetenschappelijke methode. In de andere lesgroepen worden de algemene doelstellingen meer geïntegreerd binnen de leerplandoelstellingen aangeboden.

In bepaalde lesgroepen is het strikt vasthouden aan het leerboek (invulboek) een belemmering om leerplangericht te werken. Tijdens sommige lessen ligt de focus vooral op invulopdrachten en in mindere mate op het bijbrengen van leerstrategieën.

Evaluatiepraktijk

De wetenschappelijke vaardigheden (metingen uitvoeren, waarnemen, een natuurwetenschappelijk probleem herleiden tot een onderzoeksvraag,...) zijn weinig en in bepaalde lesgroepen niet opgenomen in de evaluatiepraktijk.

Bij de examens worden de verschillende leerstrategieën in een aantal lesgroepen voldoende en in andere lesgroepen veel minder geëvalueerd. Ook de toetsen zijn in bepaalde lesgroepen overwegend kennisgericht.

Leerbegeleiding De lessen verlopen zeer gestructureerd, waarbij het onderwijsleergesprek de meest gebruikte werkvorm is. De leraren trachten via demonstratieproeven de lessen voldoende contextrijk aan te bieden. Leerlingen leren gericht waarnemen.

Het actief leren krijgt iets minder plaats in het leerproces. Tijdens de lessen kan 'het leren in interactie' nog toenemen. De leerstrategieën worden in bepaalde lesgroepen onvoldoende geoefend.

Leraren bieden voldoende taalsteun bij het hanteren van nieuwe wetenschappelijke begrippen.

Het cursusmateriaal biedt voldoende ondersteuning en gaat duidelijk uit van de wetenschappelijke methode.

Uitrusting De lessen worden gegeven in een wetenschapslokaal met basisuitrusting, internetaansluiting en mogelijkheid tot projectie.

Het geringe aantal microscopen werkt belemmerend om leerlingen in contact te brengen met microscopie. Er is de afgelopen jaren weinig geïnvesteerd in eenvoudig materiaal voor demonstratie- en leerlingenexperimenten. Hierdoor worden leerlingen zelf minder actief aan het werk gezet.

Het gebruik van ICT beperkt zich overwegend tot projectie van illustraties.

Campus H. Hart

Onderwijsaanbod Alle thema's worden aangeboden. Het aanbod van de leerplandoelstellingen gaat veelal van de in het leerplan vermelde leerstrategieën uit (data hanteren, verbanden leggen, in concrete voorbeelden aantonen, vanuit waarnemingen indelen,...). Het is contextrijk, evenwichtig en voldoende verspreid over de verschillende leerplandoelstellingen. Tijdens de lessen en in het cursusmateriaal worden voldoende verbanden gelegd tussen de verschillende thema's.

De algemene leerplandoelstellingen worden veelal geïntegreerd binnen de leerplandoelstellingen aangeboden (zie leerplan hoofdstuk 3. Algemene doelstellingen). De wetenschappelijke vaardigheden komen regelmatig aan bod bij het realiseren van de leerplandoelstellingen. Leerlingen voeren een biotoopstudie uit. Hierbij komen experimenten, metingen en waarnemingen aan bod. Ook tijdens de lessen komen leerlingen af en toe in contact met het opzetten van eenvoudige onderzoeken en ICT-opdrachten. Leerlingactiverende werkvormen komen iets minder voor.

Uitrusting De lessen worden gegeven in zeer goed uitgeruste wetenschapslokalen. Het didactisch materiaal wordt voldoende ingezet voor demonstratieproeven en voor een aantal leerlingexperimenten. Leraren hebben de afgelopen jaren veel eenvoudige experimenteerbehoefden binnengebracht in de wetenschapslokalen. Dit bevordert de realisatie van het nieuwe leerplanconcept.

ICT wordt door de leraren regelmatig als leermiddel in de lessen gebruikt bij bijv. visualisaties. De vlotte toegang tot de multimedialokalen en de aanwezigheid van een aantal computers in één van de wetenschapslokalen bevordert het ICT-gebruik bij de leerlingen.

Evaluatiepraktijk Er is een aanzet om de wetenschappelijke vaardigheden (metingen uitvoeren, waarnemen, een natuurwetenschappelijk probleem herleiden tot een onderzoeksvraag,...) op te nemen in de evaluatiepraktijk.

De verschillende leerstrategieën worden voldoende geëvalueerd. Dit gebeurt enkel door middel van toetsen en examens, waardoor de evaluatiepraktijk veeleer product- dan procesgericht is. Positief is dat de vraagstelling sterk gericht is op de leerplandoelstellingen en niet enkel geheugenwerk meet.

Leerbegeleiding De lessen verlopen zeer gestructureerd, waarbij het onderwijsleergesprek de meest gebruikte werkvorm is. De leraren trachten via demonstratieproeven de lessen voldoende contextrijk aan te bieden. Leerlingen leren gericht waar te nemen.

Het actief leren krijgt iets minder plaats in het leerproces. Tijdens de lessen kan 'het leren in interactie' nog toenemen.

Leraren bieden voldoende taalsteun bij het hanteren van nieuwe/wetenschappelijke begrippen.

Het cursusmateriaal biedt voldoende ondersteuning en gaat duidelijk uit van de wetenschappelijke waarneming.

4.1.1.8 Natuurwetenschappen in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2010/7841/003)

Voldoet

SAC 3 biedt klassen in de eerste graad B-stroom aan op campus H.Hart. De leerplandoelstellingen worden voldoende nagestreefd. Het aanbod is vrij volledig en evenwichtig. De evaluatiepraktijk gaat in voldoende mate na of de leerplandoelstellingen bereikt zijn.

Onderwijsaanbod Het aanbod van de leerplandoelstellingen gaat veelal uit van de in het leerplan vermelde leerstrategieën (gelijkenissen en verschillen ontdekken en weergeven, met concrete voorbeelden aantonen/illustreeren, wetenschappelijke kennis verbinden met dagelijkse waarnemingen ...). Het aanbod is contextrijk, evenwichtig en voldoende verspreid over de verschillende leerplandoelstellingen. Tijdens de lessen en in het cursusmateriaal worden voldoende verbanden gelegd tussen de verschillende thema's.

De wetenschappelijke vaardigheden (metingen uitvoeren, waarnemen, een onderzoekje toetsen aan een veronderstelling ...) komen regelmatig aan bod bij het nastreven van de leerplandoelstellingen. Leerlingen voeren een

biotoopstudie uit. Ze komen af en toe in contact met het opzetten van eenvoudige onderzoeken. Leerlingactiverende werkvormen komen iets minder voor.

Uitrusting De lessen worden gegeven in zeer goed uitgeruste wetenschapslokalen. Het didactisch materiaal wordt voldoende ingezet voor demonstratieproeven en voor een aantal leerlingenexperimenten. Leraren hebben de afgelopen jaren veel eenvoudige experimenteerbenodigdheden binnengebracht in de wetenschapslokalen. Dit bevordert de implementatie van het nieuwe leerplanconcept.

ICT wordt door de leraren regelmatig als leermiddel in de lessen gebruikt bij bijv. visualisaties. De vlotte toegang tot de multimediaslokalen en de aanwezigheid van een aantal computers in één van de wetenschapslokalen bevordert het ICT-gebruik bij de leerlingen.

Evaluatiepraktijk De wetenschappelijke vaardigheden zijn weinig opgenomen in de evaluatiepraktijk.

De verschillende leerstrategieën vermeld in de leerplandoelstellingen worden voldoende geëvalueerd. Dit gebeurt enkel door middel van toetsen en examens, waardoor de evaluatiepraktijk veeleer product- dan procesgericht is. Hierbij dient vermeld dat de vraagstelling sterk gericht is op de leerplandoelstellingen en niet enkel geheugenwerk meet.

Leerbegeleiding De lessen verlopen zeer gestructureerd, waarbij het onderwijsleergesprek de meest gebruikte werkvorm is. De leraren trachten via demonstratieproeven de lessen voldoende contextrijk aan te bieden. Leerlingen leren gericht waar te nemen.

Het actief leren krijgt iets minder plaats in het leerproces. Tijdens de lessen kan 'het leren in interactie' nog toenemen. De leerstrategieën worden voldoende geoefend.

Leraren bieden voldoende taalsteun bij het hanteren van nieuwe/wetenschappelijke begrippen. Het cursusmateriaal biedt voldoende ondersteuning om de leerplandoelstellingen en de strategieën bij te brengen. Het cursusmateriaal gaat duidelijk uit van de wetenschappelijke waarneming.

Deskundigheidsbevordering De leraren hebben de afgelopen twee jaar voldoende tijd en ruimte gecreëerd om het leerplan grondig te bestuderen en zich gericht na te scholen. De implementatie van de nieuwe inzichten is nog volop in ontwikkeling.

4.1.1.9 Nederlands in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/016)

Voldoet niet

SAC 3 biedt klassen in de eerste graad A-stroom aan op de campussen Diksmuidekaai en Zuid. De leerplandoelstellingen worden niet voldoende gerealiseerd. De leerlingenevaluatie is onvoldoende afgestemd op het leerplan.

Campus Diksmuidekaai

Onderwijsaanbod De receptieve en productieve vaardigheden komen aan bod in het leerproces, maar ze worden te weinig ontwikkeld conform de integratieprincipes die het leerplan voorschrijft: integratie van de vaardigheden enerzijds, integratie van vaardigheden en taalbeschouwing anderzijds. De variatie van tekstsoorten die het leerplan aanreikt, wordt onvoldoende geëxploreerd op het structurerende niveau. De component taalbeschouwing wordt niet systematisch opgevat als een wisselwerking tussen kunnen en kennen. Reflectie op eigen en andermans taalgebruik wordt onvoldoende doelgericht in praktijk gebracht om de doelstellingen onder taalbeschouwing consequent te realiseren. Aanzetten tot literaire competentie via leesplezier worden ruimschoots gegeven, met doorgaans veel aandacht voor de muzisch-creatieve inbreng van de leerlingen zelf. De presentaties en leesverslagen naar aanleiding van literaire opdrachten dragen bij tot de vaardigheid een persoonlijke waardering en een voorkeur te formuleren en betekenen een meerwaarde voor de brede vorming.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. ICT wordt voldoende geïntegreerd in de lespraktijk.

Evaluatiepraktijk De tekorten in verband met de procesmatige en geïntegreerde opbouw van het curriculumaanbod hangen samen met de opvatting en invulling van de evaluatie, waarin de vaardigheden en taalbeschouwelijke kennisinhouden verkaveld worden. De examens krijgen ten aanzien van het dagelijks werk het grootste puntengewicht toebedeeld. Zowel in het dagelijks werk als in de examens krijgt de beoordeling van taalbeschouwing op zich (grammatica, woordenschap, taalschat, taalverzorging) nog een aanzienlijk aandeel. Soms zijn de vraagstelling en de correctie onnauwkeurig. De beoordelingscriteria voor literaire competentie via leesplezier zijn nog niet afgestemd op alle leerplandoelstellingen met betrekking tot deze component.

Leerbegeleiding Naast het leergesprek worden activerende werkvormen in praktijk gebracht. Het klassenmanagement maakt een vlot verloop van de lessen mogelijk. Het leerproces wordt ondersteund met leermiddelen, schrijfkaders en spreekfiches. De invuldidactiek hangt samen met de leerboekgerichtheid. De overzichten ter voorbereiding van de examens zijn leerstofafbakeningen, veeleer dan handreikingen die het leren leren vergemakkelijken. Voor dyslectische leerlingen worden sticordi-maatregelen genomen. Leerlingen met taalachterstand worden doorverwezen naar de huiswerkklas. Er is een synergie met GOK. De 'diagnosetest' is een zuivere spellingtoets, die weinig relevant is voor de beginsituatie ten aanzien van het geheel van te realiseren doelstellingen.

Deskundigheidsbevordering Leraargebonden werden externe nascholingen gevolgd over nieuwe leermiddelen en het nieuwe leerplan Nederlands voor de tweede graad. Voor de implementatie van het leerplan voor de eerste graad en vooral van de component taalbeschouwing daarin zijn het overleg en de professionalisering beperkt.

Campus Zuid

Onderwijsaanbod De receptieve en productieve vaardigheden komen aan bod in het leerproces, maar ze worden te weinig ontwikkeld conform de integratieprincipes die het leerplan voorschrijft: integratie van de vaardigheden enerzijds, integratie van vaardigheden en taalbeschouwing anderzijds. De variatie van tekstsoorten die het leerplan aanreikt, wordt onvoldoende geëxploreerd op het structurerende niveau. De component taalbeschouwing wordt niet systematisch opgevat als een wisselwerking tussen kunnen en kennen. Reflectie op eigen en andermans taalgebruik wordt onvoldoende doelgericht in praktijk gebracht om de doelstellingen onder taalbeschouwing consequent te realiseren. Aanzetten tot literaire competentie via leesplezier worden ruimschoots gegeven, met doorgaans veel aandacht voor de muzisch-creatieve inbreng van de leerlingen zelf. De presentaties en leesverslagen naar aanleiding van literaire opdrachten dragen bij tot de vaardigheid een persoonlijke waardering en een voorkeur te formuleren en betekenen een meerwaarde voor de brede vorming. Sedert het begin van dit schooljaar worden in I,1 nieuwe leermiddelen ingezet met het oog op een geïntegreerde aanpak.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. ICT wordt voldoende geïntegreerd in de lespraktijk.

Evaluatiepraktijk De tekorten in verband met de procesmatige en geïntegreerde opbouw van het curriculumaanbod hangen samen met de opvatting en invulling van de evaluatie, waarin de vaardigheden en taalbeschouwelijke kennisinhouden verkaveld worden. De examens krijgen ten aanzien van het dagelijks werk het grootste puntengewicht toebedeeld. Zowel in het dagelijks werk als in de examens krijgt de beoordeling van taalbeschouwing op zich (grammatica, woordenschap, taalschat, taalverzorging) nog een aanzienlijk aandeel. De beoordelingscriteria voor literaire competentie via leesplezier zijn nog niet afgestemd op alle leerplandoelstellingen met betrekking tot deze component.

Leerbegeleiding Naast het leergesprek worden activerende werkvormen in praktijk gebracht. Het klassenmanagement maakt een vlot verloop van de lessen mogelijk. Het leerproces wordt ondersteund met leermiddelen, schrijfkaders en spreekfiches. Vaardigheidsoefeningen gaan gepaard met het expliciet doorlopen van de OVUR-procedure. De invuldidactiek hangt samen met de leerboekgerichtheid. Voor dyslectische leerlingen worden sticordi-maatregelen genomen. Leerlingen met taalachterstand krijgen extra ondersteuning en coaching.

Deskundigheidsbevordering Er werden externe nascholingen gevolgd over nieuwe leermiddelen en de implementatie van de component taalbeschouwing conform de leerplanrichtlijnen. Dat heeft geleid tot een veranderde aanpak in I,1.

Campus Collegewijk

Onderwijsaanbod

De receptieve en productieve vaardigheden komen aan bod in het leerproces, maar ze worden te weinig ontwikkeld conform de integratieprincipes die het leerplan voorschrijft: integratie van de vaardigheden enerzijds, integratie van vaardigheden en taalbeschouwing anderzijds. De variatie van tekstsoorten die het leerplan aanreikt, wordt onvoldoende geëxploreerd op het structurerende niveau. De component taalbeschouwing wordt niet systematisch opgevat als een wisselwerking tussen kunnen en kennen. Reflectie op eigen en andermans taalgebruik wordt onvoldoende doelgericht in praktijk gebracht om de doelstellingen onder taalbeschouwing consequent te realiseren. Aanzetten tot literaire competentie via leesplezier worden ruimschoots gegeven, met doorgaans veel aandacht voor de muzisch-creatieve inbreng van de leerlingen zelf. De presentaties en leesverslagen naar aanleiding van literaire opdrachten dragen bij tot de vaardigheid een persoonlijke waardering en een voorkeur te formuleren en betekenen een meerwaarde voor de brede vorming.

Uitrusting

Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. ICT wordt voldoende geïntegreerd in de lespraktijk. Het meubilair is weinig ergonomisch.

Evaluatiepraktijk

De tekorten in verband met de procesmatige en geïntegreerde opbouw van het curriculumaanbod hangen samen met de opvatting en invulling van de evaluatie, waarin de vaardigheden en taalbeschouwelijke kennisinhouden verkaveld worden. De examens krijgen ten aanzien van het dagelijks werk het grootste puntengewicht toebedeeld. Zowel in het dagelijks werk als in de examens krijgt de beoordeling van taalbeschouwing op zich (grammatica, woordenschat, taalschat, taalverzorging) nog een aanzienlijk aandeel. De beoordelingscriteria voor literaire competentie via leesplezier zijn nog niet afgestemd op alle leerplandoelstellingen met betrekking tot deze component.

Leerbegeleiding

Naast het leergesprek worden activerende werkvormen in praktijk gebracht. Het klassenmanagement maakt een vlot verloop van de lessen mogelijk. Het leerproces wordt ondersteund met leermiddelen, schrijfkaders en spreekfiches. De invuldidactiek hangt samen met de leerboekgerichtheid. De inhaallessen zijn vooral gefocust op de remediëring van tekorten voor taalbeschouwing.

Voor dyslectische leerlingen worden sticordi-maatregelen genomen.

Deskundigheidsbevordering

Leraargebonden werd externe nascholing gevolgd. Intern is er een gelijkgerichte werking en overleg. De aandacht voor IKZ blijkt uit de recente bijsturingen met betrekking tot de curriculumrealisatie, de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding.

Onderwijsaanbod	De receptieve en productieve vaardigheden komen aan bod in het leerproces, maar ze worden te weinig ontwikkeld conform de integratieprincipes die het leerplan voorschrijft: integratie van de vaardigheden enerzijds, integratie van vaardigheden en taalbeschouwing anderzijds. De variatie van tekstsoorten die het leerplan aanreikt, wordt onvoldoende geëxploreerd op het structurerende niveau. De component taalbeschouwing wordt niet systematisch opgevat als een wisselwerking tussen kunnen en kennen. Reflectie op eigen en andermans taalgebruik wordt onvoldoende doelgericht in praktijk gebracht om de doelstellingen onder taalbeschouwing consequent te realiseren. Aanzetten tot literaire competentie via leesplezier worden ruimschoots gegeven, met doorgaans veel aandacht voor de muzisch-creatieve inbreng van de leerlingen zelf. De presentaties en leesverslagen naar aanleiding van literaire opdrachten dragen bij tot de vaardigheid een persoonlijke waardering en een voorkeur te formuleren en betekenen een meerwaarde voor de brede vorming.
Uitrusting	Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. ICT wordt voldoende geïntegreerd in de lespraktijk.
Evaluatiepraktijk	De tekorten in verband met de procesmatige en geïntegreerde opbouw van het curriculumaanbod hangen samen met de opvatting en invulling van de evaluatie, waarin de vaardigheden en taalbeschouwelijke kennisinhouden verkaveld worden. De examens krijgen ten aanzien van het dagelijks werk het grootste puntengewicht toebedeeld. Zowel in het dagelijks werk als in de examens krijgt de beoordeling van taalbeschouwing op zich (grammatica, woordenschat, taalschat, taalverzorging) nog een aanzienlijk aandeel. De beoordelingscriteria voor literaire competentie via leesplezier zijn nog niet afgestemd op alle leerplandoelstellingen met betrekking tot deze component.
Leerbegeleiding	Naast het leergesprek worden activerende werkvormen in praktijk gebracht. Het klassenmanagement maakt een vlot verloop van de lessen mogelijk. Het leerproces wordt ondersteund met leermiddelen, schrijfkaders en spreekfiches. Een extra uur Nederlands wordt aangeboden. Er is veel aandacht voor schooltaalwoorden. De invuldidactiek hangt samen met de leerboekgerichtheid. Voor dyslectische leerlingen worden sticordi-maatregelen genomen. Er is een synergie met GOK. De instaptoets is een zuivere spellingtest, die weinig relevant is voor de beginsituatie ten aanzien van het geheel van te realiseren doelstellingen.
Deskundigheidsbevordering	Voor de implementatie van het leerplan en vooral van de component taalbeschouwing daarin zijn het overleg en de professionalisering beperkt.

4.1.1.10 Nederlands in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2010/7841/019)

Voldoet niet

SAC3 biedt klassen in de eerste graad B-stroom aan op campus Heilig Hart.

De component taalbeschouwing wordt onvoldoende conform het leerplan opgevat. De leerlingenevaluatie is te weinig afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod De vaardigheidstraining op zich is voldoende aanwezig in het leerproces, met aandacht voor de ontwikkeling van de receptieve en productieve vaardigheden. Er is een voldoende variatie van tekstsoorten, die aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen. Zij verwerven leesplezier onder meer naar aanleiding van jeugdliteratuur.

De component taalbeschouwing wordt echter nog overwegend als een apart luik in het leerproces aangeboden, dat te weinig aansluit bij de concrete taaluitingen van de leerlingen. Bovendien wordt taalbeschouwing vooral theoretisch-cognitief opgevat, hoewel het leerplan deze component in de eerste plaats een ondersteunende functie bij de ontwikkeling van de taalvaardigheid toekent. Door het aanbod van expliciete grammatica, vaak los van authentieke contexten, komen de oefening en verwerving van strategieën in de verdrukking. De deductieve en reproductieve aanpak zet te weinig aan tot reflectie over het eigen taalgebruik en dat van anderen.

Uitrusting Er wordt algemeen voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. ICT wordt leraarafhankelijk niet of te weinig geïntegreerd in de lespraktijk.

Evaluatiepraktijk De tekorten in verband met de geïntegreerde opbouw van het curriculumaanbod hangen samen met de opvatting en invulling van de evaluatie, waarin de vaardigheden en taalbeschouwelijke kennisinhouden verkaveld worden. De examens krijgen ten aanzien van het dagelijks werk het grootste puntengewicht toebedeeld. Zowel in het dagelijks werk als in de examens krijgt de beoordeling van taalbeschouwing op zich (woordenschap, spelling en spraakkunst) nog een aanzienlijk aandeel. Soms berust de vraagstelling op een fout uitgangspunt. Soms is zij niet eenduidig. Sommige schrijfvaardigheidsoopdrachten die ICT-gebruik veronderstellen, zijn met de hand geschreven, waarbij 'schikking' en 'handschrift' bovendien nog als criteria worden gebruikt.

Leerbegeleiding Naast het leergesprek worden activerende werkvormen in praktijk gebracht. Het klassenmanagement maakt een vlot verloop van de lessen mogelijk. In het eerste leerjaar B worden de leerlingen in kleine groepjes opgevangen. Het leerproces wordt ondersteund met leermiddelen, schrijfkaders en spreekfiches. De invuldidactiek hangt samen met de leerboekgerichtheid.

Op de leerlingenkopijen zijn er weinig of geen aanwijzingen dat leerlingen een beroep kunnen of mogen doen op voorhanden leermiddelen bij zoekopdrachten. ICT-ondersteuning ontbreekt soms.

Voor dyslectische leerlingen worden sticordi-maatregelen genomen. Voor leerlingen met taalachterstand is er een synergie met GOK. De instaptoets is een zuivere spellingtest, die weinig relevant is voor de beginsituatie ten aanzien van het geheel van te realiseren doelstellingen.

Deskundigheidsbevordering Voor de implementatie van het leerplan in het algemeen en van de component taalbeschouwing in het bijzonder zijn het overleg en de professionalisering beperkt.

4.1.1.11 Nederlands in de tweede graad bso Kantoor (leerplan D/2006/0279/025)

Voldoet

Alleen SAC 3 biedt deze studierichting aan, dit gebeurt op campus Heilig Hart. De leerplandoelstellingen worden voldoende gerealiseerd.

Onderwijsaanbod De vijf vaardigheden - luisteren, spreken, lezen, schrijven en kijken - worden ontwikkeld aan de hand van een evenwichtig aanbod dat geregeld ook wordt ingekleurd met teksten en leerinhouden die verband houden met de specificiteit van de studierichting. Leerlingen leren informatie te halen uit gesproken en geschreven teksten, kritisch om te gaan met mondelinge en schriftelijke informatie en hoofd- van bijzaken te onderscheiden. Ook de kritische omgang met beelden en beeldtaal krijgt aandacht. De vaardigheidstraining gaat gepaard met de ontwikkeling van het reflectievermogen en van strategische vaardigheden (onder meer onderzoek-, selectie-, kijk- en taalverwervingsstrategieën). Er is een gevarieerd gamma van tekstsoorten, waaronder teksten die zich lenen tot genietend luisteren en lezen. De leerlingen worden ook tot creatief schrijven aangezet.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. Veel aandacht gaat uit naar de visuele ondersteuning van leerstofonderdelen.

Evaluatiepraktijk De examens krijgen in de puntenverdeling het zwaarste gewicht toebedeeld. Zowel de examens als het dagelijks werk zijn overwegend valide. Het functionaliteitsprincipe wordt in geen van beide volledig consequent gevolgd. Er is nog een aandeel 'kennis' met vragen die het reproductieniveau niet overstijgen en die bijgevolg weinig of niet indicatief zijn voor het beheersingsniveau ten aanzien van doelstellingen.

Vormen van zelfevaluatie en wederzijdse evaluatie op leerlingenniveau hebben ingang gevonden. Voor de evaluatie van het taalgebruik worden duidelijke criteria gehanteerd, onder meer bij de beoordeling van telefoneren in een zakelijke context.

Leerbegeleiding De leerbegeleiding is nauw verbonden met de curriculumrealisatie, waarin de ontwikkeling van structurerend en strategisch denken en handelen een prominente plaats inneemt. Voor leerlingen met specifieke problemen worden remediërsmaatregelen genomen.

4.1.1.12 Socio-economische initiatie in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)

Voldoet

SAC 3 biedt klassen in de basisoptie Moderne wetenschappen aan op de campussen Diksmuidekaai en Zuid. De leerplandoelstellingen voor socio-economische initiatie worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd op de respectieve campussen Diksmuidekaai, Zuid en Collegewijk. De drie invalshoeken van het leerplan komen volwaardig aan bod (consument, gezin en gemeenschap). Hierbij worden - conform de visie van het leerplan - de juiste klemtonen gelegd. De leerplanrealisering steunt op kennis van en inzicht in het leerplanconcept. De functionele jaarplanningen weerspiegelen het leerplangericht werken. Via het planningsdocument wordt ook de relatie gelegd tussen de leerinhouden en de vakoverschrijdende eindtermen (stam en contexten). Het is een teken van

samenhang dat hetzelfde basisdocument voor de drie campussen wordt gehanteerd.

Er wordt op een gevarieerde en soms creatieve wijze ingehaakt op de leefwereld van de leerlingen. Zodoende slaagt men erin de belangstelling en de intrinsieke motivatie voor dit initiërend vak aan te scherpen. Aansluitend worden twee projecten over sport en water uitgewerkt. In theorie ontstaan er dwarsverbindingen met het vak wetenschappelijk werk, zoals het leerplan voorschrijft. In de realiteit ontbreekt evenwel een hechte samenwerking tussen beide vakken en dit op alle campussen. In aanloop naar de verkiezingen werd voor het vak sei over de campussen heen een extra project uitgewerkt met een kwaliteitsvolle bundel met vakgebonden en vakoverschrijdende opdrachten.

Men doet de nodige inspanningen om de leerlingen bepaalde attitudes bij te brengen, zoals een eigen mening verwoorden of bereid zijn om in groep te werken. Het zich kritisch en objectief opstellen t.a.v. specifieke maatschappelijke verschijnselen verloopt iets moeizamer (niet eenvoudig op deze leeftijd). Nochtans komt de sociale finaliteit van het vak goed uit de verf via thema's, zoals het uitgavenpatroon van een gemiddeld gezin, solidariteit en democratie, alsook door de selectie van enkele artikels met een ethische inslag.

Deelaspecten van het onderzoekend leren worden ingeoeft en toegepast via groepswork, zelfstandig work en projectwerking. De leerlingen leren tevens omgaan met cijfergegevens en tabellen. Ongetwijfeld zijn er nog groeikansen om het in het leerplan uitgewerkte didactische model regelmatig door de leerlingen te laten toepassen (punt 4.4). Vooralsnog ontbreekt een leerlijn met de tweede graad om de relatie te leggen met de specifieke eindtermen i.v.m. de onderzoekscompetentie.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. In de klaspraktijk slaagt men erin leerinhouden en moderne media op gepaste wijze met elkaar te verbinden. De leerlingen zijn vertrouwd met welomlijnde ICT-zoekopdrachten.

Evaluatiepraktijk De toets- en takenfrequentie voor het dagelijks werk is voldoende. Het formatieve karakter ervan wordt goed bewaakt. De examenvragen zijn inhoudsrelevant, evenwichtig gespreid over de behandelde leerstof en uitnodigend geformuleerd (o.a. via cartoons, woordpuzzels en treffend geselecteerde krantenartikels). Bij parallelle klassen met verschillende leraren worden de examenvragen gezamenlijk opgesteld (campus Zuid). Er wordt zorgvuldig gecorrigeerd op basis van een duidelijke puntenverdeling (de transparantie). De toets- en examenvragen liggen in elkaars verlengde. Er is wel een merkbaar hergebruik van (bepaalde) examenvragen doorheen de schooljaren, wat uiteraard de objectiviteit van de evaluatie kan hypothekeren. Deze vaststelling geldt voor de drie campussen.

Leerbegeleiding De leraren etaleren een opvoedkundige bekommernis via de individuele ondersteuning tijdens het lesgebeuren en de extra oefeningen. Er is een positieve klassfeer met een levendige interactie. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij toetsen en examens. Ze ontvangen regelmatig feedback over hun leervorderingen.

Deskundigheidsbevordering Hoewel de vaknascholingen vrij laag scoren, is er binnen de lerarengroep een intrinsieke professionaliteit aanwezig. Ze beschikken over voldoende vakinhoudelijke kennis en expertise. Daarbij houden ze zich goed op de hoogte van de veranderende socio-economische actualiteit. Een diepgaand vakoverleg tussen de drie campussen over de inhoudelijke aspecten van evaluatie ontbreekt. Aan de andere kant overstijgt het formele vakoverleg het louter praktische. Via digitale weg worden o.a. examenvragen, lesmateriaal en vakinformatie uitgewisseld. Soms staat men ook stil bij de realisering van het leerplan.

4.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	neen
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen	neen
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	neen
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respekteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respekteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respekteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Professionalisering

5.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid.

Motivering

Het nascholingsbeleid is gemeenschappelijk voor alle vier de administratieve scholen en dus ook voor de campussen. Ook de administratieve en financiële aspecten zijn gecentraliseerd.

De school beschikt over een visietekst m.b.t. het nascholingsbeleid waarin ook de praktische aanpak en administratieve afhandeling worden beschreven. Voor de vakgerichte nascholing wordt deelname aan 'De dag van ...' sterk aangemoedigd. Bij vernieuwde leerplannen en voor beginnende leraren wordt het engagement van de betrokken vakgroep of leraren bewaakt. De deelname aan het overige en vooral aan het algemeen pedagogisch-didactische aanbod wordt veel vrijblijvender omschreven. In de gesprekken geeft men aan dat er een richtlijn is om jaarlijks één vakgerichte en één algemene navorming te volgen, maar dit is niet opgenomen in de documenten. De informatiestroom over het beschikbare aanbod verloopt gestructureerd.

Er kan enkel een beknopt nascholingsplan voorgelegd worden voor het schooljaar 2012-2013. Ondanks de opmerkingen in de vorige doorlichtingsverslagen kan de school niet aantonen dat de laatste jaren nascholingsplannen voor advies voorgelegd werden aan de schoolraad en dat ze door het lokaal comité werden goedgekeurd.

De prioriteiten die in het nascholingsplan naar voor worden geschoven, worden door de directie bepaald. De leraren kunnen bij enkele gelegenheden suggesties geven, maar er is geen systematisch behoefteonderzoek bij het personeel. Door de achterstand in het houden van functioneringsgesprekken vormen ook die geen bron die individuele of globale behoeften aan het licht brengen.

Over het geheel blijft de deelname aan navormingen beperkt, wat blijkt uit de inventaris van de gevolgde nascholingen en uit het feit dat de nascholingsgelden meestal niet volledig aangewend worden. Bovendien worden een aantal initiatieven waarvan de bijdrage aan de professionalisering van het personeel van de school moeilijk kan aangetoond worden, toch gefinancierd met nascholingsgelden.

Uit de vaststellingen tijdens de doorlichting blijkt dat de mate waarin nascholing gevolgd wordt sterk leraarafankelijk is en de vooropgestelde frequentie vaak niet wordt bereikt. De school beschouwt zelf de pedagogische studiedag als invulling van de verwachte jaarlijks gevolgde algemeen pedagogische nascholing. Er wordt dan ook weinig ingetekend op dergelijke en vakoverstijgende mogelijkheden.

De vakgroepwerking wordt aangestuurd door middel van een visietekst die het belang van een goede vakgroepwerking duidt als hefboom voor een efficiënte leerlingbegeleiding en een verhoogde professionalisering van de leraar. De uitgebreide tekst bevat ook de praktische aspecten, vraagt minimaal drie vergaderingen per jaar en reikt agendapunten aan, waaronder de multiplicatie van de gevolgde nascholingen. Voor de meeste doorgelichte vakken blijkt dat de vakgroepwerking niet het niveau haalt dat beoogd wordt in de visietekst. Enerzijds speelt de individuele overtuiging van een aantal leraren een rol, anderzijds is het gebrek aan doelgerichtheid op basis van input uit gevolgde nascholingen een feit.

Er zijn weinig initiatieven om de kwaliteit van de deskundigheidsbevordering in kaart te brengen. De evaluatiefiche die leraren invullen, heeft een veeleer reflecterende functie en wordt niet benut als input voor evaluatie van het beleid. Vooral van de zwakke resultaten die de werking van sommige vakgroepen oplevert, is het beleid zich bewust. Er zijn enkele eerste stappen genomen om dit samen met de pedagogische begeleiding te verbeteren.

Inbreuk(en) op de regelgeving

Er is geen nascholingsplan dat bijdraagt aan de kwaliteit van de curriculumrealisatie. De vaststelling van het nascholingsbeleid wordt niet geadviseerd door de schoolraad (Decreet betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad van 02 april 2004 - artikel 19) en het nascholingsplan werd niet goedgekeurd door het lokaal comité (Decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs van 08 mei 2009 - artikel 8).

5.2 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

5.3 Begeleiding

5.3.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning.

Motivering

Het welbevinden van de leerlingen en een goed leefklimaat worden als basisvoorwaarden beschouwd voor het leren, maar de school heeft geen globale visietekst uitgeschreven m.b.t. leerbegeleiding. De aanwezige initiatieven zijn daardoor ook niet het gevolg van de operationalisering van vooropgestelde doelen, ze zijn historisch gegroeid uit zorg voor het begeleiden van de leerlingen. Campus Diksmuidekaai heeft daarin de minst lange traditie. Daar is, na aandacht voor het taalbeleid in de tweede GOK-cyclus, vooral in de recentste GOK-cyclus de aandacht voor preventie en remediëring gegroeid.

Op alle campussen zijn er tal van initiatieven ontwikkeld. Voor een gedeelte ervan worden, behalve op campus Collegewijk, GOK-uren aangewend. De rest wordt ondersteund met BPT-uren of gebeurt op vrijwillige basis.

Een aantal acties (verplichte ochtendstudie op campussen Collegewijk en Zuid, avondstudie, beschikbaarheid ICT-lokaal,...) beogen het creëren van een goed leerklimaat.

Geattesteerde leerlingen met leerstoornissen kunnen rekenen op stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen die goed worden opgevolgd. De GON-begeleiding (geïntegreerd onderwijs) is goed geïntegreerd in de leerbegeleiding.

In het eerste leerjaar van de eerste graad wordt structureel veel aandacht besteed aan 'Leren leren' en wordt de implementatie van de werkwijze nagenoeg korpsbreed behartigd. Deze gelijkgerichte aanpak en aandacht nemen af in de loop van de verdere schoolloopbaan als groeiproces voor de leerlingen naar zelfstandig functioneren. De preventieve leerbegeleiding binnen de vakken wordt op beleidsniveau als vanzelfsprekend beschouwd. De vaststellingen tijdens de doorlichting tonen aan dat de kwaliteit ervan evenwel sterk leraarafankelijk is. De aandacht voor leren leren is breed aanwezig onder de vorm van tips en duidelijke verwachtingen wat betreft de evaluatie. Deze verwachtingen zijn echter niet systematisch gebaseerd op een doelbewuste realisatie van de leerplandoelstellingen en de richtlijnen in de leerplannen. De aandacht voor leerstrategieën en het gebruik van activerende werkvormen zijn dan ook nog beperkt, waardoor een aantal leerprocessen waarbij competenties ontwikkeld worden, weinig doorlopen wordt. Als gevolg van dit gebrek aan aandacht wordt het didactisch handelen ook te weinig bijgestuurd na reflectie

over de behaalde resultaten.

De curatieve leerbegeleiding is op alle campussen structureel aanwezig, o.a. onder de vorm van remediëringlessen voor een aantal vakken, huiswerkklas en andere ondersteunende initiatieven. Daarbij wordt behalve op de inhoud, ook op leermethode (o.a. in de huiswerkklas, reflectiefiche bij remediërende taken na het eerste trimester) leerhouding (bijv. verplicht afwerken van taken die niet ingediend werden in de avondstudie op campus Diksmuidekaai) en taalachterstand gefocust. Daarnaast is er bereidheid bij de vakleraren voor remediëring ad hoc. De klastitularis en de vakleraren vervullen de eerstelijnszorg, naast de begeleidende klassenraden waar remediëring gepland wordt. Ook vraaggestuurd wordt er begeleid. Er wordt duidelijk gecommuniceerd met de ouders over de acties en deze worden geïnventariseerd in het leerlingenvolgsysteem. Ze worden benut als onderbouwing van de B- en C-attesten.

De school leidt de doeltreffendheid van de acties af uit individuele gevallen. Het systematisch verzamelen van gegevens en/of analyse van behaalde resultaten is er nog niet. Daardoor kan het aandeel van de verschillende acties in de leerwinst niet in kaart gebracht worden. Dit bemoeilijkt gerichte bijstellingen.

Een aantal verantwoordelijken heeft gerichte nascholingen gevolgd en enkele algemene aspecten kwamen tijdens pedagogische studiedagen aan bod. Een gericht beleid om de leerbegeleiding binnen de vakken op te waarderen is er niet.

5.4 Evaluatie

5.4.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

Er is weinig visieontwikkeling op het vlak van evaluatie. Het schoolreglement bevat een algemene tekst over de manier waarop de evaluatie wordt opgevat, zonder inhoudelijke en organisatorische differentiatie ten aanzien van graden, onderwijsvormen en studierichtingen, behalve dan wat de geïntegreerde proef voor het bso en het tso betreft. Voor de b-stroom en het bso is er veel aandacht voor de beoordeling van algemene attituden. Een schoolbrede visie op de doelgerichte beoordeling van vaardigheden, onderzoekscompetentie, vakgebonden attituden en andere evaluatieaspecten is er niet. De schoolleiding stelt op dat vlak veel vertrouwen in leraren en vakgroepen. Het gebrek aan aansturing en opvolging van de evaluatiepraktijk levert voor de doorgelichte structuuronderdelen en vakken een geschakeerd beeld op met vak- en campusafhankelijk kwaliteitsverschillen.

Voor de meeste doorgelichte vakken wordt vastgesteld dat de vraagstelling door haar kennisgerichtheid en aansturing op reproductie niet of te weinig representatief is voor de leerplaninhouden en -doelstellingen. In sommige vakken hangt het gebrek aan representativiteit samen met het onevenwichtige aanbod. Voor verscheidene vakken is er hergebruik van vragen, wat de validiteit in het gedrag kan brengen. Evaluatiecriteria worden niet systematisch bekendgemaakt of zijn niet altijd transparant voor de leerlingen. Bovendien zijn de gehanteerde criteria niet altijd mee geëvolueerd met nieuwe uitdagingen in de leerplannen, zoals onder meer blijkt uit de beoordeling van de onderzoekscompetentie in de pool moderne talen. Positief is dat de leerlingenevaluatie naast kennisvragen meestal ook inzichtelijke vragen en toepassingen bevat.

Vormen van zelfevaluatie en wederzijdse evaluatie op leerlingenniveau zijn nog niet algemeen doorgedrongen. Soms zijn er aanzetten tot wederzijdse evaluatie, onder meer bij laboratoriumoefeningen en mondelinge presentaties in het talenonderwijs.

De leerlingenevaluatie komt algemeen tot stand door de beoordeling van taken, opdrachten, toetsen en examens. Doordat de examens het grootste puntengewicht toebedeeld krijgen, komen het procesgerichte leren en de waardering ervan niet zelden in het gedrang en geeft de evaluatie algemeen te weinig aanleiding tot bijsturing van het leerproces.

Conform het leerlingenreglement zijn de deliberatiebeslissingen in principe gegrond op de globale evaluatiegegevens, de beslissingen, vaststellingen en adviezen van de begeleidende klassenraden en de mogelijkheden van de leerling in verband met verdere studies. Campusoverstijgend worden de B-attesteringen en (de weinige) C-attesteringen uitgebreid en diepgaand gemotiveerd op grond van een richtlijn van vorig schooljaar. Daarin bepaalt de schoolleiding dat in de motiveringen expliciet moet worden teruggekoppeld naar het beheersingsniveau ten aanzien van eindtermen, ontwikkelingsdoelen en leerplandoelstellingen. Dat impliceert de bewuste en doelgerichte omgang met eindtermen, ontwikkelingsdoelen en leerplandoelstellingen in de realisatie en de evaluatie, wat zeker nog geen algemene praktijk is.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het Sint-Amandscollege Kortrijk-Harelbeke omvat vier administratieve scholen. Enkel SAC A2 beschikt naast een directeur ook over een adjunct-directeur. Elke administratieve school wordt gevormd door een verzameling structuuronderdelen die een deelverzameling zijn van het aanbod op drie of alle vier de campussen waarover het geheel verspreid is. De onderlinge afstanden tussen deze campussen variëren tussen één en vier kilometer.

De huidige constructie is het gevolg van de dynamiek tijdens het laatste decennium waarin de betrokken scholen met dalende leerlingenaantallen de omkadering maximaal willen houden via fusies en afsplitsing. De fusie van twee schoolbesturen in 2009 resulteert in de vzw Schoolbestuur De Pleinschool & Sint-Amandscollege met zeven administratieve scholen die vanaf september 2013 onder de nieuwe naam Guldensporencollege onderwijs zullen aanbieden. Dat gaat gepaard met wijzigingen van de vestigingsplaatsen en de uitvoering van een masterplan voor nieuwe infrastructuur.

In de dagelijkse werking worden drie campussen geleid door telkens één directeur. Op de campus Diksmuidekaai zijn twee directieleden actief. Hun verantwoordelijkheden zijn opgesplitst in de eerste en de tweede graad enerzijds, de derde graad anderzijds. De vijf leden van het directieteam plegen frequent overleg en stippelen op organisatorisch vlak een gezamenlijk beleid uit. Er is een duidelijke taakverdeling vastgelegd voor een aantal verantwoordelijkheden op het niveau van het geheel. Het pedagogisch beleid en de logistieke taken worden campusgebonden ingevuld. De hierboven geschetste ontwikkeling slurpt reeds jarenlang een belangrijk deel van de aandacht, energie en beschikbare tijd op. De aandacht voor aansturing en ondersteuning is mede daardoor beperkt gebleven, vooral op de campussen Diksmuidekaai en Collegewijk. Men vertrouwt voor een degelijke leerplanrealisatie op de professionaliteit van de leraren en de samenwerking binnen de vakgroepen. Het resultaat ervan wordt zelden opgevolgd en komt slechts bij probleemsituaties aan bod op directieniveau. Functioneringsgesprekken hebben enkel op de campussen Collegewijk en Zuid enige aandacht gekregen.

De visie van de scholen op onderwijs wordt in het schoolreglement gecommuniceerd. De scholen hebben voor de GOK-werking en professionalisering visieteksten uitgeschreven, maar daarnaast nagenoeg geen concrete doelstellingen geformuleerd. Door de historiek, de verschillen in ligging en het studietoeraanbod heeft elke campus een eigen karakter en leefklimaat waarmee men zich profileert. Campus Diksmuidekaai neemt daarbij minder initiatief. De nakende herschikking van het studietoeraanbod en vestigingsplaatsen onder de nieuwe naam geeft aanleiding tot een gezamenlijk pedagogisch project, visieontwikkeling en communicatie over klemtonen en kenmerken van het beoogde kwaliteitsvolle onderwijs.

Er is geen algemene visie op het talenbeleid op het niveau van de pedagogische eenheid. Campus- en graadafhankelijk wordt de visie op verschillende snelheden ontwikkeld. De structurele ondersteuning hangt overwegend samen met de GOK-werking. De schoolleiding is nog niet erin geslaagd een breed draagvlak te creëren voor een doelgerichte en effectieve implementatie van het talenbeleid op het uitvoeringsniveau. Dat geldt bij uitstek voor het aso en tso in de tweede en derde graad. Voor de kwaliteitszorg, onder meer met betrekking tot de gehanteerde instaptoetsen in de eerste graad, moeten de eerste stappen nog worden gezet.

De scholen beschikken over de wettelijke participatieorganen. Daarnaast werken de pedagogische raden campusgebonden, maar op campus Collegewijk is het personeel geen vragende partij voor structureel overleg en op campus Diksmuidekaai is de werking vanaf dit schooljaar anders georganiseerd om tot een gedragen resultaat te komen. Het huidige directieteam en het personeel zijn er met aangepaste klemtonen op zoek naar een nieuw evenwicht en naar gelijkgerichtheid.

Op het vlak van kwaliteitszorg staan de scholen aan het begin van een ontwikkelingstraject. Er zijn geïsoleerde initiatieven met betrekking tot de resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs, enkele georganiseerde activiteiten en het welbevinden. Het ontbreken van duidelijk geformuleerde doelstellingen omtrent het onderwijskundig proces illustreert het tekort aan aandacht om doelgericht te werken en de kwaliteit daarvan te controleren en bij te sturen. Zelfreflectie is op alle niveaus te beperkt aanwezig om verbeteracties zonder aansturing te initiëren. De aanbevelingen in de vorige doorlichtingsverslagen om de uitrusting te optimaliseren zijn niet schoolbreed benaderd, hoewel de aanwezigheid van leermiddelen in het schoolreglement als onontbeerlijk beschouwd wordt voor het beoogde onderwijs.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het onderzoekend leren binnen natuurwetenschappen op campus H. Hart.
- Het onderzoekend leren in het vak fysica op campus Zuid.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het veilige leer- en leefklimaat.
- De leerbegeleiding in een aantal vakken.
- De aandacht voor de onderbouwing van de motivering van de B- en C-attesten.

Wat betreft het algemeen beleid

- De duidelijke taakverdeling binnen het directieteam in het geheel van het Sint-Amandscollege.
- De groeiende aandacht voor visieontwikkeling.
- Het doordachte masterplan.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid.
- De ondersteuning met uitrusting en leermiddelen voor de leerplanrealisatie in een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- De deskundigheidsbevordering.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het onderwijskundig beleid, waaronder
 - de opvolging van de vakgroepen in functie van een leerplangerichte onderwijs- en evaluatiepraktijk;
 - een nascholingsbeleid op basis van een behoeftenanalyse.
- De interne kwaliteitszorg.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor aardrijkskunde in de A-stroom. (opvolging inspectie)
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor aardrijkskunde in de tweede graad aso. (opvolging inspectie)
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor fysica in de tweede graad aso Wetenschappen. (opvolging inspectie)
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor maatschappelijke vorming in de tweede graad bso Kantoor. (opvolging inspectie)
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor Nederlands in de A-stroom. (opvolging inspectie)
- Het nastreven van de leerplandoelstellingen voor Nederlands in de B-stroom. (opvolging inspectie)

Wat betreft de regelgeving

- Een nascholingsplan opstellen en hanteren conform het decreet betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad van 02 april 2004, artikel 19 en het decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs van 08 mei 2009, artikel 8. (opvolging inspectie)
- De informatie m.b.t. het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen en de stageregeling opnemen in het schoolreglement conform de Codex Secundair Onderwijs, artikel 112. (opvolging inspectie)

8 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

8.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	X	
Graad 1 B	X	
Graad 1 Handel	X	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	X	
Graad 1 Moderne wetenschappen	X	
Graad 2 ASO Economie	X	
Graad 2 ASO Wetenschappen	X	X
Graad 2 BSO Kantoor	X	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 18-01-2016 opnieuw een controle uit.

8.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

8.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

- er wordt geen decretaal nascholingsplan opgesteld en gehanteerd conform het decreet betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad van 02 april 2004, artikel 19 en het decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs van 08 mei 2009, artikel 8.
- de informatie m.b.t. het evaluatiesysteem met inbegrip van de remediëeringsmaatregelen en de stageregeling is niet opgenomen in het schoolreglement conform de Codex Secundair Onderwijs, artikel 112.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 18-01-2016 opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Erik Van Nieuwenhuyze de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	